Reg. No. M. 3152.

జమీన్ రైతు

"ZAMIN RYOT"

A Telugu Weekly Voice of Ryots & Zamin Ryots

ప్రతి శుక్రవారము ప్రకటింపబడును

సంపుటం 5 | నెల్లూరు 27—3—36 శుక్రవారము. | సం॥ చందా 3-0-0.

సంచిక 4

ప్రపంచ వ్యవహారాలు

హిట్లరు జవాబు ప్రపంచ మెదురు చూస్తున్నది

లోకర్నో ఖరారు నామాదారులు కర్తవ్య ప్రణాళిక నిర్ణయించుట- హిట్లరుగారి ఎదురు సలహాలు- ఫ్లాండీను మొండిపట్టు- మసులోని జర్మనీపై ఆంక్షలను విధించుట- ఇటలీ - హంగేరీ ఒడంబడిక.

లోకర్నో ఒడంబడిక సంతకములు చేసిన రాజ్యముల ప్రతినిధులు సంప్రతింపులు జరిపి జర్మనీ రైనులాండు ఆక్రమణ విషయమై జరుగవలసిన కర్తవ్యమును నిర్ణయించి కర్తవ్య ప్రణాళికను తయారుచేసిరి. దీని ప్రకారము (1) ఫ్రాన్సు-రష్యా మైత్రి పత్రము లోకర్నో ప్రమాణమునకు విరుద్ధమా యను విషయములో అంతర్జాతీయ న్యాయ పీఠమగు హేగ్ కోర్టువారి తీర్పు చెప్పవలెను, హేగ్ కోర్టువారు తీర్పు చెప్పేంతవరకును, ఫ్రాన్సు, బెల్జియం రాజ్యాల సరిహద్దులను దాటి 12½ మైళ్ల వరకును జర్మనీలో సరిహద్దు సరిహద్దులవద్ద అంతర్జాతీయ పటాలములు ఉండవలెను, ఆ కాలములో జర్మనీవారు తమ కోటలను బలపరచుట చేయరాదు. యీ మధ్యకాలమున జర్మనీ అంగీకరించి అంతర్జాతీయ మహాసభ యొకటి జరుపబడి యీ క్రింది విషయములు చర్చించబడును. (1) జర్మనీ జాతి సమితిలో చేరుటకు ముందుగా ఏ షరతులు నెరవేరవలెనని హిట్లరు కోరుచున్నారో ఆ షరతులను గూర్చి చర్చించవలెను. (2) లోకర్నో ప్రమాణమును ఏరీతిగా మార్పు చేయవలెనో విషయము ఆలోచించబడును. (3) ఆయుధ నిగ్రహము గూర్చియు, వివిధ రాజ్యాల ఆర్థిక వ్యవహార సంబంధములను గూర్చియు ఆలోచించబడును. యీ కర్తవ్య ప్రణాళిక జర్మనీకి అందచేయబడింది.

ఫ్రాన్సు-రష్యా ఒడంబడిక [illegible]

లోకర్నో ఖరారునామాదారుల కర్తవ్య ప్రణాళికను హిట్లరు అంగీకరించునట్లుల ఇంగ్లండు ప్రయత్నించెనుగాని హిట్లరు లొంగలేదు. ఈ ప్రణాళికకు తన అసమ్మతిని తెలుపుచు యీడెను ప్రణాళికను అంగీకరించడని తెలుపుచున్నారు. తాను ఆ ప్రకారంగా కలవాడననియు, జర్మనీ రాజ్యాలలో ఉండవలెనంటు అవి జర్మనులకు జర్మనీ రాజ్యంలో ఉండాలని ప్రకటించాడు. జర్మనీలో ప్రజలందరూ తమయెడల అనంతమైన భక్తి కలవారని తెలియజేయుటకై యేర్పాట్లను హిట్లరు గావించెను.

ఫ్రాన్సు మంత్రియగు ఫ్లాండీనుగారు మాత్రం సమరస భావం చూపించడంలేదు. జర్మనీవారు కర్తవ్య ప్రణాళికను ఆమోదించక, ఎదురు సలహాలను సూచించేయెడల అట్టి ప్రత్యుపదేశములను గూర్చి ఆలోచించుటకై ఫ్రాన్సు అంగీకరించడన్నాడు.

యీ పరిస్థితులిట్లుండగా మసులోని ఫాసిస్టు సంఘముల వార్షిక సభా దినమందు గావించిన ఉపన్యాసం అందరిని నిశ్చేష్టులంచేసింది ఇటలీ-

[illegible] గణనీయమైన విషయంలో ఒక్క [illegible] అబిసీనియా [illegible] వారి ప్రాబల్యము వలన 52 రాజ్యాలవారు ఇటలీపై ఆంక్షలను ప్రయోగించుటకు ఆలోచనియు [illegible] ఇటలీ ఎన్నడును [illegible] ప్రకటించాడు. ఇందువల్ల [illegible]

ఇటలీ ప్రధానమంత్రి ఆస్ట్రియా హంగేరి [illegible]

జాతి సమితివారు ఇదివరలో ప్రాముఖ్యమైన పత్రములన్నియూ పవిత్రప్రమాణ పత్రములుగా గౌరవింపబడవలెననియు, ఆ పత్రములోని సంతకదారులలో ఒక్క పక్షమువారే స్వతంత్రించి ఉల్లంఘించుట అక్రమమనియు ఒక తీర్మానం పెట్టి చర్చించిరి. వ్యవహారం తేలకుండా లేకీ నిర్ణయించేక సభ వాయిదా వేయబడింది.

యీడెన్ గారు ఏదోవిధంగా విషమ పరిస్థితులు తొలగట పరచడానికి అహర్నిశలూ ప్రయత్నిస్తున్నాడు ఎన్నికలానంతరం హిట్లరు జవాబుకై ప్రపంచమంతా ఎదురుచూస్తున్నది. హిట్లరు మాత్రం తనగౌరవానికి లోపంగా వుండుమాటలను ఆలకించడని చెప్పాలున్నది ఫ్లాండీన్ గారేమో పెదమొఖం పెట్టి బిగ్గుంచు కుంటున్నారు. ఇద్దరు పట్టుదలకపోతే యుద్ధం తప్పదని చెప్పాల్సుంటుంది.

అబిసీనియాలో ఇటలీవారికేమో తమ బాంబుల వర్షాన్ని మానడంలేదు. చేయదగిన దారుణాలు. జనరల్ రాస్ [illegible] బాంబులు వేయబడెననియు, [illegible] కేసులో చేయదుడుటచే తప్పించుకొనెనని తెలియుచున్నది. బాంబుల వర్షముచేత చాలా ధనం విధులమైపోయింది పౌరులు జర్మనీ సమస్య మనలోనికి బాగా ప్రవరించింది అబిసీనియా సమితివల్ల న్యాయం యేమాత్రం కలుగదని తెలిపోయింది.

ఉగాది కానుక.

మామిడిచూలు మోయ, నవమల్లిక పుష్పిణిగాంబరయోధర
శ్యామలగాంగ ధాత్రి, లలితార్చనలన్ నవరాత్రులొప్ప ము
క్తా విహిరావళిన్ సరసితాల్ప జరాచ్ఛదముల్ త్యజింప నా
రామ వనస్పతుల్ శుభపరంపరలన్ జనుమంచు వత్సర
నాధ్వనికి, ధాతకున్ తరుణదాతకు, మ్రొక్కుడుగాది ప్రొద్దులన్.

—రాయప్రోలు

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

S. C. 1333 of 1935

కంచర్ల లక్ష్మీనారాయణ

బ్రదరు కంపెనీ. వాది.

ఎదిరి.

పి. వి. జి. చెన్న బాష్యారావు

బ్రదర్ అండ్ కంపెనీ ప్రతివాదులు.

ఈ నెంబరు ప్రతివాదిమీద [illegible] టుచుబట్టి దావా చేసియున్నారు [illegible]

[illegible] ప్రతివాదిగారు [illegible] తెలుపు

బొబ్బిలికి-చల్లపల్లికి-నమక్-అంగార్.

"వెలమ చెలిమియు౯
కలలోనగన్న కలిమియు
విలసితముగ నమ్మరాదు"

—సుమతి.

బొబ్బిలి సంస్థానాధి పతులకీ మహాపురుషుడు దొరకాడుగదా అని తన ప్రజాపక్షంలోని [illegible] చల్లపల్లి మహారాజ.

[illegible]

"గానో చల్లపల్లికి ప్రయాణరథం ఖట్టారు. [illegible]

[illegible]

ఆజాను భారతీ రంగా అంటే అపోజిషన్ను సృష్టించిన ఆంతరంగిక వాయిదులంతా [illegible]

[illegible]

ఈ దారయూరికూరు కాంగ్రెసు మహాదాశయముల తో పే ఆమెను ప్రెసిడెంటుగు చేయడం చాలా అవసరమని మాత్రం చెప్పకతప్పదు.

—చిత్రగుప్తుడు.

అసెంబ్లీ ముచ్చట్లు

ఆరేళ్ళ సంవత్సరాలుగా అసెంబ్లీ చర్చలు జరుగుతున్నా మే గాని యీ నాటున్నంత ఘాటుగా ఎప్పుడూ కనుపడలేదు. ప్రభుత్వం వారికి "దినదినగండం నూరేళ్ళాయుస్సు"న్నట్లు ది. పరాజయాల పరంపరలకు మితిలేకున్నది. ముఖ్యముగా వుండేది నాల్గు పార్టీలు. (1) కాంగ్రెసు (2) కాంగ్రెసు యిండిపెండెంట్లు (3) జిన్నాగారి పార్టీ (4) ప్రభుత్వ పార్టీ. మొదటి మూడు పార్టీలను చేరినవా రలుపుగూ వుండడం మూలాన ప్రభుత్వంవారి పాదికలు, ఎత్తులు ఫలించడంలే. కాంగ్రెసువారు తమ సభ్యులనంతా సభా సమావేశానికి [illegible] ముందుగనే పిలిపించుకోవడం, ముందు జరుగవలసిన కార్యక్రమాన్ని గూర్చి చర్చించుకోని, తాము ఏ విషయమున యేయే పద్ధతుల ప్రవర్తించవలయునను విషయమును నిర్ణయించుకోని, చర్చలలో ప్రభుత్వమువారికి అపజయాలు [illegible] కాంగ్రెసువారు [illegible] ప్రభుత్వంవారి [illegible]

[illegible] ప్రభుత్వమువారు చెప్పటకు ఆధారాలేకుండి. కాంగ్రెసువారు చేసే ప్రశ్నలకు లెక్కలేదు. బడ్జెటు సందర్భంలో గ్రాంటుల విషయంలో చీల్చి చెండాడిరి, ఒక్కరోజునసే మూడు పరాజయములు కల్గెను.

కార్య నిర్వాహక [illegible] గ్రాంటు సందర్భమున పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు రాష్ట్రమందు ప్రభుత్వము వారవలంబించుచున్న [illegible] ఖండించుచు ఆ [illegible] గారి కోత తీర్మానము 72-47 ఓట్లతోను ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయమును సరకు గొనవారలకు [illegible] సత్యమూర్తి గారి కోత తీర్మానము 68-62 ఓట్లతోను, క్వెట్టా పునర్నిర్మాణమునకు ధనము మూలనిధినుండి ఖర్చుపెట్టకరేను గాని ప్రజల [illegible] అదాయమునుండి ఖర్చు పెట్టరాదని [illegible] గారి తీర్మానము 73-62 ఓట్లతోను నెగ్గి ప్రభుత్వానికి అపజయాలు కల్గెను. ప్రజాభిప్రాయాన్ని నిర్లక్ష్యం చేస్తూ ఎగ్జిక్యూటివు కౌన్సిలు నిరంకుశ పరిపాలన సాగిస్తున్నదని, ఆ కౌన్సిలుపై అసెంబ్లీకి ఏ మాత్రము నమ్మకంలేదని ప్రజా ప్రతినిధులు ప్రపంచానికంతా ప్రకటించారు.

సైనిక శాఖా గ్రాంటు విషయంలో సైనిక శక్తి విపరీతముగ నున్నదనియూ, అసెంబ్లీ అభిప్రాయాన్ని కనుగొనకుండ భారత సైనికులను [illegible] సైనిక కార్యదర్శి నిరాకరించుట మొదలగు కారణముల చేత అసెంబ్లీవారి అసమ్మతిని తెలుపడానికై [illegible] గారు తెచ్చిన కోత తీర్మానం 79-46 ఓట్లతో నెగ్గింది.

[illegible]

వెంకటగిరి తాలూకాలో

వైద్యరత్న

పండిత డీ. గోపాలచార్యులవారి

జీవామృతము

ఆరోగ్యప్రదాయిని దీనిని వాడుటవల్ల

బలహీనతే జీవామృతకు బలమును [illegible]

[illegible]

పర్లాకిమిడి సెటిల్‌మెంటు

ఎస్టేటు ల్యాండు చట్టము

ఆంధ్రరాష్ట్ర జమీను రైతు సంఘ కార్యదర్శి యిలా వ్రాయుచున్నారు.

క్రిందటి వ్యాసంలో, చట్టంలో సెటిల్‌మెంటుకు అవసరం గాని, అవకాశం గాని లేదని పర్లాకిమిడి రైతులు అన్నట్టు వ్రాసేను. ఎందుకు ఈ అవసరం గాని అవకాశం గాని లేదో తెలియ చేయాలంటే ముందుగా ఎస్టేటు లాండు ఆక్టు యొక్క పుట్టుక చరిత్ర అందులో 11 వ అధ్యాయము చేర్చిన విధానం కొంతగా తెలుసుకొనవలసి వుంటుంది.

జమీందారీలు

మహమ్మదీయుల రాజ్య పాలనా కాలంలో సర్కారు తరపున సర్కారుకు చెల్లవలసిన పన్నులను వసూలుచేసే ఉద్యోగస్థులు జమీందార్లు. హిందూ రాజుల కాలంలో వీరిలో కొంతమంది స్వతంత్ర రాజులుగా ఉండి ఉండవచ్చును గాని మహమ్మదీయుల కాలములో కూడా వీరు కేవలం గవర్నమెంటు పన్ను వసూలుచేసేవారు. 1908 వ సంవత్సరపు మద్రాసు ఎస్టేటులాండు చట్టమును ప్రవేశపెట్టుతూ ఫోర్బ్సుగారు ఇలా అన్నారు. 18 వ శతాబ్దపు చరిత్ర నేను అమూలాగ్రంగా పరిశీలించాను. మహమ్మదీయ రాజులచేతను, హైదరాబాదులో వుండేవారి తాబేదారుల చేతనుకూడా యిప్పటి జమీందారులకన్న ఎక్కువగా చూడబడినట్లు ఒక్కచోటయినా కనబడదు. అప్పటికి దేశంలో పలుకుబడి వున్న యీ హిందూ రాజుల కుటుంబాల వారికే తమ తరపున పన్నులు వసూలు చేయడానికి నియమించుట, అవశ్యకంగాను, లాభకరంగాను కూడా వుంటుందని మహమ్మదీయ రాజులు గ్రహించేరు.

పర్మనెంటు సెటిల్‌మెంటు

మహమ్మదీయుల నుండి రాజ్యం సంపాదించిన పైని ఈస్టుఇండియా వర్తక సంఘము వారు కూడా ఈ పద్ధతినే అవలంబించారు. కొన్ని స్థలాలలో యీ జమీందారులకు పన్నులు వసూలు చేయు అధికారం శాశ్వత గుత్తలకు ఇచ్చేరు అంటే, సర్కారు పన్నులు వసూలుచేసి ఒప్పగించి జీతనరూపకంగానో కమిషను రూపకంగానో పుచ్చుకోవడానికి బదులుగా సర్కారుకు అప్పుడు వసూలు అవుతూవున్న పన్నులలో 2/8 వంతు చెల్లించివేసి, మిగిలినదానిని లాభనష్టములు పొందుటకై వసూలు [illegible] జమీందారులకు 1802 సం॥ రెగ్యులేషను ప్రకారం అధికారమిచ్చేరు. (జిల్లాబోర్డుల క్రింద [illegible]లలో మార్కెటు రుసుములు వసూలు చేయుటకు గుత్తదారులకు గుత్తలకు ఇచ్చినట్లు) ఇలా సర్కారుకు జమీందార్లు చెల్లించే మొత్తానికే పేష్కష్ అని పేరు.

కాని యీ శాశ్వతగుత్తలవల్ల జమీందారుకు సర్కారు పన్నుకన్న ఎక్కువ వసూలు చెయ్యడానికి మాత్రం ఎట్టిహక్కుగాని అధికారంగాని చేయుటకన్న ఎక్కువ అధికారములు ఏమిన్ని పొందలేదు. ఒక్క ఫోర్బ్సుగారే కాక అప్పటి లెజిస్లెటివు కౌన్సిలు సభ్యులుకూడా జమీందారుకు సర్కారు పన్నులు మాత్రమే వసూలుచేసే అధికారము వున్నదని చెప్పేరు.

1802 సం॥ రెగ్యులేషనులు.

1802 సంవత్సరపు XXV రెగ్యులేషను ప్రకారం సర్కారుకున్ను, వారితరపున శిస్తులు వసూలుచేసే గుత్తదారులకున్ను (జమీందారులు) మధ్యనుండే షరతులు నిర్ణయించబడ్డాయి. కాని గుత్తదారునకు శిస్తులు చెల్లించవలసిన రైతులకు మధ్యనుండే షరతులు నిర్ణయించవలసిన అవసరం వెంటనే కనబడింది. క్రమమయిన అధికారం వుంటేనేగాని జమీందారునకు రైతులు శిస్తులు చెల్లించుట కష్టము. జమీందారులను విచ్చలవిడిగా విడిచిపెట్టిన రైతుల వద్దనుండి ఇష్టానుసారం పీడించి డబ్బువసూలు చేస్తారు. (యీనాడు జిల్లాబోర్డు సంతలగుత్తదార్లు సంతకు వచ్చినవాళ్ల దగ్గర ఇష్టము వచ్చినరేట్లు వసూలు చేస్తున్నట్టు) అందువల్ల రెగ్యులేషనులు 28, 29, 30 ప్రకారం, జమీందారులకు రైతులకు వుండే పరస్పర సంబంధాలు నిర్వచించబడ్డాయి, జమీందారులు రైతులకు పట్టాలుఇవ్వాలి, ఆ పట్టాలో రైతులు చెల్లించవలసిన శిస్తులు, రుసుములు అన్ని మొత్తంగా చూపించాలి, రైతులు ఈ పట్టాలు పుచ్చుకోకపోతే వారిని జమీందారులు తొలగించవచ్చును. శిస్తులు చెల్లించనప్పుడు అందుకుగాను రైతుల ఆస్తులను జమీందారులు జప్తుచేయవచ్చును. ఈ రెగ్యులేషనులలో XXX రెగ్యులేషను చాల ముఖ్యమైనది. రైతుల హక్కులను జమీందారులు అతిక్రమించకుండా చేయుడానికి ఇది ఉద్దేశింపబడినది. ఇందులో 7 వ సెక్షను ప్రకారం ఏ పేరుతోనైనాకూడా జమీందారులు (Farmers of land Revenue) రైతుల వద్ద నుండి ఎట్టి అధికమైన పన్ను వసూలు చేయ చేయుకూడదు".

ఈ రెగ్యులేషన్ విమర్శిస్తూ బోర్డు ఆఫ్ రెవెన్యూవారు తమ 2-12-1864 ప్రొసీడింగ్సులో ఇలా వ్రాసేరు. "యీ రెగ్యులేషన్ యొక్క ధోరణి అంతా పెర్మనెంటు సెటిల్‌మెంటు యొక్క ఉద్దేశములను పరిపోయివున్నది. రైతుల నుండి జమీందారులు వసూలుచేయు మొత్తమును హద్దు ఏర్పరచుట, రైతులవల్ల వసూలు కావలసిన మొత్తమును జమీందారులు తమ కిష్టమైనట్లు నిర్ణయించుటకుగాని, మార్చుటకుగాని వీలులేకుండనట్లు చేయుట, తమకున్ను తమసంతతి వారికిన్ని [illegible] కూడా క్షేమకరమని శోచించువారు, యీశిస్తులు తగ్గించుటకు తప్ప, హెచ్చించుటకు అవకాశము ఇవ్వకుండుట, ఇవి పర్మనెంటు సెటిల్‌మెంటు ఏర్పరచిన వారి ఉద్దేశము. జమీందారులు తమ ఆదాయమును హెచ్చుచేసికొనుటకు [illegible] పాటం హెచ్చించినందువల్ల హెచ్చే శిస్తు మొత్తం శిస్తుకాదు హెచ్చింపుకాదు 2. నల్ల (దినుసు) శిస్తులు పుచ్చుకున్నప్పుడు వాటి అమ్మకంవల్ల కలిగేలాభం, 3. తోటాకాలో మరమ్మత్తు చేసినందువల్ల పొందినలాభం" అని వ్రాసేరు.

లార్డు కార్న్‌వాలిస్ గారు 1780 సం॥ తమ మినుటులో ఒక జమీందార్ల శిస్తు హెచ్చు విలువ గల దినుసులు రైతులు పండించేటట్లు హెచ్చరించుటవల్లను, ప్రతి జమీందారీలోనువున్న బీడు (పాడుకాను) భూమిని సాగుచేయించుటవల్లను మాత్రమే హెచ్చు చేయబడవలెను" అని వ్రాసి వున్నారు

1822 సం॥ V రెగ్యులేషను

1802 సంవత్సరంలో ఆమోదింపబడ్డ రెగ్యులేషన్లు క్రమముగా అమలు జరగలేదనిన్ని, అవి కాగితముమీద మాత్రమే వున్నాయని, జమీందారులు తమ యిష్టానుసారం ప్రవర్తిస్తున్నారని ఇంగ్లీషు లా ప్రకారం, భూస్వామికి రైతును తొలగించడానికి హక్కువున్నది గనుక అలానను సరించి యీ దేశంలో రైతుకుకూడా అటువంటి విధమయిన హక్కువున్నదన్న తప్పు అభిప్రాయంతో రైతులు తొలగింపబడుతున్నారని రైతుల హక్కులను సంరక్షించుటకు ఉద్దేశించబడిన రెగ్యులేషను ఏ విధమయిన సంరక్షణలను ఇవ్వలేకుండా వున్నాయని, కనుక వెంటనే తాని తగిన విధంగా మార్పు చేయించవలసినదని బోర్డు ఆఫ్ రెవిన్యూవారు 1820 సంవత్సరంలో గవర్నమెంటు వారికి నివేదిక పంపించేరు. అందుపైని 1822 సంవత్సరంలో 5 వ రెగ్యులేషను ఆమోదింపబడ్డది. దీనిప్రకారం 1802 సం॥ రెగ్యులేషన్ల ఉద్దేశము నిర్వచించబడ్డాయి. జమీందారులు రైతులను తొలగించడానికి వీలులేదని, పట్టాలోని శిస్తు క్రమమయినదా కాదా అని కలక్టరు పరిక్షించవలెనని, జమీందారు జప్తుచేసినపుడు రైతులు కలక్టరువద్ద ఆక్షేపించి న్యాయమును పొందవచ్చునని, యీ రెగ్యులేషను స్థిరపరిచింది. కలక్టరు ఆర్డరుపైని జిల్లా జడ్జీవద్ద అప్పీలు చేసుకొనుటకు రైతుకు అధికారం మొట్టమొదట ఈ రెగ్యులేషను క్రింద ఏర్పడ్డది.

1865 సం॥ రెంటురికవరీ ఆక్టు

ఎన్ని రెగ్యులేషనులు తయారయినా, రైతుల కష్టాలు మాత్రం తగ్గలేదు జమీందారుల చేతిలో డబ్బుంది. బలముంది. రైతులను, వాళ్ల యిష్టము వచ్చినట్లు పీడించ గలిగేవారు. తమ కిష్టమైనట్లుగా కాగితాలమీద సంతకాలు పెట్టించుకో గలిగేవారు సివిలు కోర్టులకు డబ్బు ఖర్చుపెట్టి రైతులు వెళ్లలేకపోయేవారు. ఈ పరిస్థితులన్నీ గమనించి 1881 వ సంవత్సరపు రెగ్యులేషనులో తగిన మార్పులు చెయ్యమని గవర్నమెంటువారికి [illegible] దీని ఫలితంగా 1863 సం॥ గవర్న[illegible] బిల్లు తెచ్చేరు. అది సెలెక్టు కమిటీకి [illegible]బడింది. అప్పుడు తిరిగి బోర్డువారు రైతులకు [illegible] అన్యాయాలను గురించి సెలెక్టు [illegible] పంపించేరు. 1865 సం॥లో ఈబిల్లు రెంటురికవరీ ఆక్టు[illegible] ఆమోదించబడ్డది.

రైతులకు జమీందారులకు [illegible] సంబంధం మాత్రం ఇందులో [illegible] క్రమంగా నిర్వచించబడ లేదు. [illegible]

లోని జమీందారీ రైతులకుండే హక్కుల[illegible] గురు. వారు తమవద్దకు తగాదాలు వచ్చిన[illegible] రైతుల హక్కులను సంరక్షిస్తూ వుండే[illegible] రెంటు రికవరీఆక్టు అమలులోకివచ్చే ముందు[illegible] యీకోర్టు ఎత్తివేయబడింది క్రొత్తగా ప్ర[illegible] హైకోర్టుకు ఇంగ్లండునుండి జడ్జీలు వచ్చే[illegible] ఇంగ్లండు దేశమందు భూస్వామియుకు రై[illegible] వుండే సంబంధమే వారికి అనుభవములోవున్న[illegible] ఇండియాలోని పద్ధతి వారికి తెలియదు. అ[illegible] చేత జమీందారు సాలాఖరున రైతును తొల[illegible] ఇచ్చును అని వారు చొక్కలింగంపిళ్లె కేసు[illegible] (ఎం. టి) తీర్పు ఇచ్చేరు. ఇది ఆధారం[illegible] కొని తొలగిస్తామని భయపెట్టి జమీందా[illegible] రైతులవల్ల తమ కిష్టమువచ్చినంత వసూలుచే[illegible] తమ కిష్టమైన ప్రకారం వ్రాయించి పట్టాల[illegible] కందచేసి అందు తమకనుకూల్యమైన ముఖ్య[illegible] లలో వారి సంతకాలు పుచ్చుకొనేవారు.

1908 సం॥పు ఎస్టేట్సు లాండుఆక్టు

ఇట్టి అన్యాయాలు సవరించడానికి రై[illegible] హక్కులు స్థిరముగా నిర్ణయించడానికి జమీం[illegible] రుల హక్కులు బాధ్యతలుకూడ విపులంగా [illegible] రచడానికి గాను మదరాసు ఎస్టేట్సు ల్యా[illegible] బిల్లును తాను ప్రవేశపెట్టుచున్నానని ఫోర్బ్సు గారు చెప్పేరు. "ఈ బిల్లుఆక్టులోకి మారినప్పు[illegible] యీ రాజధానిలోని జమీందారు రైతులు త[illegible] హక్కులను కాపాడుటకు గవర్నమెంటువా[illegible] అవకాశమిచ్చిన జడ్జీలు ముత్తుస్వామయ్యరు, సు[illegible] బ్రహ్మణ్య అయ్యరు గార్లకు కృతజ్ఞులవు[illegible] వు దాలి" అని బిల్లు ప్రవేశ పెట్టినప్పుడు ఫోర్బ్సు గారు చెప్పేరు.

ఈ చరిత్రనుబట్టి చూస్తే ఎస్టేటులాం[illegible] ఆక్టుయొక్క ఉద్దేశం స్పష్టంగా తెలుస్తో[illegible] బోర్డు ఆఫ్ రెవెన్యూవారయితేనేమి గవర్నమెం[illegible] టు వారయితేనేమి, లెజిస్లేటివు కౌన్సిలువార[illegible] తేనేమి, జమీందారుకు రైతులకుగల సంబంధ[illegible] క్రమముగా నిర్వచించని కారణంచేత జమీం[illegible] రులు తమ బలమును ధనమును వినియోగించి ని[illegible] హాయులయిన బీద రైతులవద్దనుండి అక్ర[illegible] మైనట్టి అక్రమమైనట్టి శిస్తులు తొలగించి [illegible] మనే బెదరింపుపైని, వసూలు చేస్తూవున్నా[illegible] గుర్తెరిగి, రైతులను జమీందారుల అక్రమ [illegible] ములనుండి రక్షించుటకుగాను ఎస్టేటులాండు చ[illegible] మును అమలులోనికి తెచ్చినారు. కాని రై[illegible] వల్ల రావలసిన శిస్తులను ఇష్టానుసారం హెం[illegible] చేయడానికి జమీందారులకు ఒక సాధనం[illegible] ఎస్టేటులాండు ఆక్టు ఉద్దేశింపబడివుండలేదు.

శిస్తుల హెచ్చింపు

జమీందారులు వసూలు చేయుటకు శాస్త్ర[illegible] సమ్మతమైన శిస్తు గవర్నమెంటుకు చెల్లవలసి[illegible] మాత్రమేనని పైన రుజువు చేయబడ్డది. ఈ[illegible] క్రము ఆధారంచేసుకొనే ఎస్టేటు లాండు చట్ట[illegible] ములో పదవ అధ్యాయం చేర్చబడింది. [illegible] అధ్యాయం గురించి శాసనసభలో చాలా తీవ్ర[illegible] యిన చర్చలు జరిగేయి. "జమీందారులు వసూలు చెయ్యవలసినది గవర్నమెంటు చెల్లవలసినశిస్తు గవర్నమెంటు వారు [illegible] కార్యాయము తమ [illegible] జమీందారులకు [illegible] హక్కు [illegible]

తిరుపతి కవిహాషనరుగారి అసంబద్ధ జవాబులు

రైతుల అసంతృప్తి

కందేరి మునిస్వామినాయుడుగారు.

శ్రీ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం కమీషనరు గారు 9-8-36 వ తేది శ్రీ బ్రహ్మ కేవాలయమునకు సదస్సు దేవాలయ ట్రస్టీలకమిటీవారి ఆహ్వానమున విజయము చేసియుండిరి. వీరి పయనమును పురస్కరించుకొని పరిసర గ్రామముల రైతులును వారిని కలుసుకొని అభ్యర్థింపగా వీరి తదుపరి పరిగిన పది రోజులలో శ్రీ కమీషనరుగారు మాట్లాడుచూ తాము సదస్సు దేవస్థానములకు చేరవలసిన దేవాదాయములకు మిక్కిలి భారముగా రెండు భూములకు కొంత పెంపుదల యిచ్చివున్నట్లున్నది. ఇక దేవాలయస్థిరీకరణ జవాబుదారి కండిషనులు నియమించుట కాలోచించుచున్నామని. మరియు రైతులపట్లవున్న కష్టనష్టాలు మీరు గూడా యొక్కువగా తెలియజేస్తున్నందున ఒక కమ్మిషనును పెటి వీలుంటుట చేయుటకు యీ తాలూకా యిరవు పర్యవేక్షణ కమ్మందుకొత యొక్కువ కాలయాపన యున్న యొక్కువడబ్బు పెలవున్న యున్నందున తాత్కాలికముగా రొళ్ళ ధాన్యా గ్రామాలకు రొళ్ళ చేసే యేర్పాటులను అలోచిస్తు న్నామనియు అయా గ్రామస్థులు యింగకు తోడ్పడి 12 సంవత్సరముల బేకీలను పరిహరించి అమెంత్తినంత గ్రామములో రైతాధీనం భూములపై దామాషా ప్రకారం పంచిపెట్టి యిండిపా పండిపా రీతిని చిన్న కట్టరాసిదిగా కోరిరి. యిది యొకవంచి ఆలోచనయో చూడలదు. యీ గ్రామాదులలోయున్న అయిత తీర్వ్యూర్వ పెన్నిడో రైతుల పాటిమీద పెంపుచేసిన వార పత్తుక అనుసూచా లెక్కచేయబడినదిగా అక్ర మమయిన రుసుములపై చేర్చియున్నందున వారు చెప్పేలాగు మొత్త బేకీలపైన పరిహారి చేసి ప్రాముఖ్యతలేకుండ అంత మంచి పద్ధతి కాదని విన్నవింపబడగా వారు బదులుచెప్పిన తీరుగా యిందులో కరణం మేరలు మాత్రం చేరియున్నది. వారికిగూడా యీమేర కాబత్తుల అధిక అదాయముగా యున్నందున వారికి పేర రూపముగా కాకుండా రొళ్ళ రూపముగా నెల సంబళం యిచ్చుటకు అలోచి బడుచున్నది గాన అట్టి పద్ధతియేర్పడినయెడల ఆమేగల కాబత్తులలో వారికిమ్మ సంబళంగాక మిగతను మిగతా యించి సంబళం కాప్తునుమాత్రం అయవలోచేర్చి దామాషా పెట్టగలమా. మిగతా యే మేరలుగాని దీనితో చేంకేదని వారించిరి అయితే కవిమేరను గురించి బహుముఖ్యమైన కూట్ల సమయమై ప్రస్తావన చేసి యీలాటి మేరలుమీరిప్పుడు యీ కేస్థావన వల్లగా రుసుములు వున్న వారందుకు శ్రీ కమీషనరు గారు అవి కావాలని జరిగియు రాలు వసూలుచేయుటకు వీరికి పాక్కుచేదనియు పదరు రుసుములను కొనుగా తొక్కుచేసి వసూలు చేయకలసినదిగా శ్రీ శ్రీ శ్రీ కార్యదినకరం చమూకదార్లుగారు కొందరికి ప్రత్యేక అధికారమిచ్చి ఆందరి కన్నములకు మనోగాగ్రహ నోటీసు నెనియయుండుట శ్రీ కమీషనరుగారికి తెలియుకొనగాని యీ రుసుములు వున్నవనిమాత్రం యీ కారణములచేత వారికిని తెలిసియేయున్నది కాబట్టి యీ రుసుములను వసూలుచేయుమన్న కారణమునబట్టి అనెంత్తగా వసూలు అయిన కానున్న వసూలుచేయు భర్చాలు యెంతధరించిన దానితో నిమిత్తంలేకుండా రుసుముదారులు కమిటివారిపై దావా తెచ్చుమన్నాను గాన తమ రైతులు అల్లా తేవుడానుని అల్లారుచున్నను వారిమొరలిక రుసుములు ధరించని రయితుల కోర్టులకీడ్చి మూప తిప్పలుపెట్టు కష్టములు మాత్రం ధరిస్తున్నాకే. తమ లిడ్డలైన రైతుల శ్రేయస్సు యెందుకు కోరిగా తెలియదు. యీలాగు రైతులనోయనొట్టి అక్రమ పెన్నుల వసూలు చెయుడమేల? రుసుముదారులకు జవాబుచెప్పడమేల! యిదంతయు దాపుల్లగొట్టి జంగాలకుపెట్టి పట్టేగాక దూడల కడుపుమాడ్చి తిల్లిపాలతో పాముల పెచిపట్టుని చెప్పకుకు సరితేమాలేదు.

మరియు కన్నమునకు అయ్యేరు సంబళం కాబత్తుమాత్రం అయ్యరులో చేర్చవలసిందని చెప్పి కాని దీనిని మాత్రం ప్రత్యేకంగా లెక్క చేర్చనకే, తతిమవారి సంబళాలు మాత్రం అయ్యరుండి వస్తున్నవా యేమి లేదుగదా. అంతా రైతుల కామరక్తమే కదా. కనుక యీ కర్ణం తీతాలుకూడా ముందులెక్కలో చేర్చుకొంటే మంచిదేగాని దాన్ని ప్రత్యేకించి చేర్చడం యొక్క న్యాయమో యిదివరకు అయివున్న తీర్మానముల వల్ల తెలుసుకోవచ్చును. పెత్తనుమీద రైతులు యొస్టేటుకు భుజబలమైన వాకేగాని రుసుము దారులకు సంబంధమైనవారు కారు గనుక రైతులు చెడడం యెస్టేటుకు హానియేగాని రుసుము దారులకు చేటులేదు. యేరాళాగార్ల దగ్గరలో తమ ప్రతాపముల చూపట్టినందుకు వారికిర్తి ప్రభ్యానులకొరకు రుసుముల యేర్పరచి అప్పటి గొర్రెదాటు గల రైతాంగములో నేటి రైతుల పిలిపించి పాస్టేర్లులోయించి చిందువెట్టి ఒప్పుకు నెయించుకొన్న యీ దుండగీడు [illegible] పెత్తనమైకట్టి దాదాపు మూడు [illegible] తోచెర్చి వసూలుచేయుచున్న [illegible] సరి దామాషాలకు తీసుకొనిరాక సర్వమయిన సర్వే పెటిలుమెంటు చెయుడమా లేక అక్రమమయిన రుసుముల త్రోసివేసిన చేజేతను అనుస

వేడి కన్నీరు.

యర్రంరెడ్డి కోదండరామిరెడ్డిగారు

శబ్దశాస్త్రకరంబాది శబ్దాస్త్ర
సముదయంబెల్ల కోధించి పగ్గతింప
కేగ నీవామ నిర్ణయ మేదులేలు
మగ్గులమొగామె ల్లి! నీమూర్తి క్రమాల.

ఎట్టకేలకు కొంచెమొన్న కే కురూరి!
'వసుమతి' యటంచు బిలవంబడితి వీవు
వెళ్ళెయెట్టిదో యాస్వర్థ విహీతవసుమ
వసుమతి విలీనమై పాతివర్మ కృతిని

ప్రొద్దువోయిన ద్దురంబోయి దనుచు
వరుగుదెంతును నిముద్దుకొరకు నిరత
మమ్మ మనుబాసి యిటు శాశ్వతమ్మగాక
పెద్ద నిద్దుర పోయితివే తమూడ!

ఎన్నడే నింక కస్తూరి వేయనున్న
నీ జనని గసుచుందు తమూడ! వేదు
కనికరంబేది పాషాణమును దిలిచ్చు
క్రూర "తిరుణార్క"మును నోటగూరితమ్మ!

నీకు నీవళి వన్నంబునిడెదు మతిని
బలయం పంబారముల వంట వసతివేర్చి
అలతి వవ్వీమ నీ ల్లి యంక మునవి
కరగి రూపతిగమ్మగో! కవిపురోత

వన్న సంప్రీతి ద్రావెదు కాబరంబు
నొడిసి తోడేలు మింగ వనూన కరుణ
నంగలార్చెడి యాది తురంగియైన
నీజనని మూరడింపగా నీవె తగుదు.

ఎట్టులీ చీకటిని చెల్లెశేగ నబ్బ!
హాయగా! కొట నీవేల వసుగంటి
వనుచు నెదవ్రాలి యవ్యక్తనతిని వేడ్చు
నీ సహోదరి నోదార్చ వీడ తరమా!

ఒయలు నిన్నెత్తి యూపింపచుండ నేను
కెలన లీపసిబ్బ్రజ్ఞకి నుద్ధరింప
దరహసిత లోచనంబుల దవరగాంచు
విధము మరవగనాని యెన్నిశినయా!

అనాములను నిన్న తనయా! ప్రత్యేణువునందు
మాపులంచను స్వప్న సమాగమముల
పదిలముగ దాతు శాకేమి కొదువ లేదు
పాప పరిహార కరములా బసులు క్రాకు॥

కమల సౌరభ్య సంధిరసములు సైన
అమర సౌధాంతరాళంబు లతిగమించి
దివిజ హృదయాబురాశి యుజ్వల మంద
చిట్టి! చిఱువవ్వు వెన్నెలల్ చిలుకు సతము.

వసుమతిని బాసి తీవిత భాగమునను
క్రుంగి కృసియింప నిరుచేవకుడను తల్లి!
నేమి నీకిత్తు వ్యాధయ బుక్కి వదలు
[illegible] కన్నీరుగాక.....

ఉప్పు చేసుకొనుచుండ ఆరెక్టులు.

కడపజిల్లా ప్రొద్దుటూరు తాలూకా వేలటూరు గ్రామం (1) వుప్పర గంగమ్మ (2) వుప్పర నుబ్బమ్మ (8) కుమ్మర బ్బిల్లమ్మ (4) దూదేకుల కమాల్ సాహెబు (5) తుర్క ఎర్రినమ్మ సాహేబు అనువారలు ఉప్పు చేసుకొనుచుండ

కేసరి రత్నత్రయము

లోధ్ర

గర్భాశయరోగ నివారిణి

స్త్రీలకు గణము బుగుంపులు, బహిష్టి కావుండులు, అకాలబహిష్టి, పైల జాస్తిగాను, రక్తప్రదరము పోవుట, కనుమతోగము, పంతావహిత, రక్తహీనత, మలబద్ధము, మూత్రికాతము, శ్వేతస్రావులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు స్త్రీ దుర్మవ్యాధులను హరింపును

వెల 12 బా రు 3; 6 బా రు 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము

ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధము, అజీర్ణము, శ్వేతస్రావులు, సోమరితనము, శిరోవ్రణములు, రుధిరపంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులోనుంట నిండలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమునకు కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెల 12 బా రు 3; 6 బా రు 1-10-0

అర్క

సర్వజ్వర నివారిణి

వాత, పిత్త, కఫ, ద్వంద్వ, త్రిదోష, సన్నిపాత, ఆగంతుకాది సమస్త జ్వరములను నివర్తించును.

వెల 0 బా 2-8-0; 3 బా 1-8-0
1 బా 0-8-0

కేసరికుటీరం
ఎగ్మూరు :: మద్రాసు

సోల్ ఏజంట్లు:-
మెసర్సు సీతారామ జనరల్ స్టోర్సు,
మెయిన్‌రోడ్డు, కెడవాడ.

డోంగ్రేగారి
బాలామృతము

సుదర్శనమ్మగారి నిర్యాణం

నెల్లూరు రెడ్డిజన ఖ్యాతిని, కాంగ్రెసు వారు ఆనాటి తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారి ధర్మపత్నియు, బెజవాడ చంద్రశేఖర రెడ్డి, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యదర్శి గోపాలరెడ్డి, రామిరెడ్డిగార్ల సోదరియు, చంద్రశేఖరుడును స్వర్గీయ బెజవాడ పట్టాభిరామిరెడ్డిగారి పుత్రికయునగు సుదర్శనమ్మగారు గతికాల్గుమాసములుగా తీరని వ్యాధియుక్తికచే బాధపడుచు 24 తేది ఉదయము 7–35 గంటలకు తనభర్త, సోదరులు, ఆప్తబంధువర్గము నెల్లూరిలు మద్రాసులో ఆనువుల బాసినదని తెలుప చింతించుచున్నాము.

ఆయమ పరోపకారవ్యాపారయు, పౌజన్యశీల, మితభాషిణి, సచ్చరిత్ర, పరోపకారపారీణ; ఈయమ 1920 సం॥ మొదలు కాంగ్రెసోద్యమమునందు అత్యంతభక్తిశ్రద్ధలు గలిగి ప్రతివిషయములో నూ యథాశక్తి ధనసహాయము చేయుచూ ప్రత్యక్ష, పరోక్షములు కాంగ్రెసును సేవించు చున్నవారైనది

4–3–22న తనభర్తయగు రామిరెడ్డిగారికి సహాయ నిరాకరణోద్యమమందు శిక్షవిధింపబడినది మొదలు వారు జైలులో నున్న సంవత్సరకాలము తాను నిరంతరము కాంగ్రెసు ఆ దేశాన్ని తిలకాల్సి వీధులవెంట తిరిగి ఖద్దరు విక్రయించుటు, స్త్రీల కాంగ్రెసు సంఘమున సభ్యులచేర్చి నిరంతరము పాటుపడుచు, కస్తూరీబాయి విద్యాలయ ప్రారంభమునకు యింటింట ముంతలుపెట్టి బియ్యము వసూలుచేయుట యిత్యాది కార్యములెన్నో చేసినది. ఈమెగారి రాజకీయాభిప్రాయములకు 1922 లో జరిగిన స్త్రీల [illegible] వ సంఘాధ్యక్షురాలుగా [illegible] వహిం పన్యాసమే తార్కాణ

1921 లో గాంధిమహాత్ముని తమ యింట నిలుపుకొని వారి ఆదరాభిమానాల మారగొనినది గత నవంబరులో రాజేంద్రబాబు వచ్చినప్పుడు జబ్బుతో నుండియే వివసులినుల సేవించి రు 116 లు సమర్పించుకొన్నది శ్రీ గాంధిమహాత్ముని రెండవ యాగమనమున తన బిడ్డల నగలమూలమున రు 500 లు సమర్పించుకొన్నది. యీలా యెన్నోమార్లు లెక్కలేని విధమున గుప్త సహాయముల నొసర్చి కీర్తిగడించినది.

ఈయమ వివాహము 1918 లో జరిగినది. వీరికి కుమార్తెలు 4 గురు, కుమార్లు యిరువురు గలరు. పెద్దకుమార్తె 19సంవత్సరముల వయస్సుగల శ్యామలాకుమారి లక్నోలో బి. ఎ., చదువుచున్నది. కుమారుడు పట్టాభిరామారెడ్డి యింటర్ మీడియట్ పరువము ప్రస్తుతంశాంతినికేతనములో విద్యార్థిగా నున్నాడు. తల్లిగారి మరణమునకు వీరిద్దరు మూరస్తులుగనే యున్నారు.

ఈయమ మరణించునప్పటికి వయస్సు 39 సం॥ మాత్రమే. గత 6,7 సంవత్సరములుగా అరవిందుని శిష్యగణములో చేరి కొంతకాలము పాండిచ్చేరిలో నైతము కాలము గడపి చిత్తసంస్కారము పొందినది. అరవిందునియందు ఈమెగారికి భక్తిశ్రద్ధలు మెండు.

చివర పర్యాయము ఈమెగారికి 22-12-35 న జబ్బుచేసినది. ఇంటివద్ద కొన్నినాళ్లును ఆమెరికన్ ఆస్పత్రిలో కొన్నాళ్లును చికిత్సపొంది తర్వాత మద్రాసుకు మార్చబడి చివరన గురుస్వామి మొదలియారుగారి చికిత్సలో మరణించిరి.

24 తేది పగలు 1 గం॥కు మద్రాసునుండి శవమును కారులో కొనిరాబడి నెల్లూరులో బంధు, ఆప్త, మిత్రవర్గము ప్రోల యథావిధిగ దహనాది కలాపమునిర్వర్తింప బడినది

ఈమెగారు మరణించునను అధైర్యము లేనందున యింకేమైనా మనోవాంఛిత ముండినదేమో తెలియదు కాని అంతకుముందు ఆమెగారు చివర వాగ్దానము చేసిన దానము లివి.

(1)	అరవిందాశ్రమమునకు	రు 1000
(2)	అమెరికన్ ఆసుపత్రిలో కాన్పులవార్డుకట్టుటకు	రు 500
(3)	అనాధశిశుశరణాలయమునకు	రు 250
(4)	శీతామహాలక్ష్మమ్మగారికి గృహనిర్మాణమునకు	రు 250
(5)	హరిజన బాలికలవిద్యకు	రు 250
(6)	పొనకాకనకమ్మగారిచే స్థాపింప బడబోవు గ్రంథాలయానికి	రు 50
(7)	యితర చిల్లర దానాలు	రు 500
(8)	నాటుల వస్త్రాలకు	500
(9)	తిక్కవరపు వెంకటరెడ్డి గారి వర్ధమానకు	రు 100

గాంధివర్ధంతికి ప్రత్యేకించినది. మెడల్సుకు.

బహిరంగంగా కనపడే దానాలివి. ఈమెగారి మరణముచే పుట్టిన, మెట్టిన యిండ్లకేగాక పల్లెకును కట్టుకున్న కాంగ్రెసు భవనమున ఒకగది యీమెగారి పేరున కట్టించి యీమెగారి కాంగ్రెసాభిమానమునకు చిరస్మృతిని కుటుంబీయులు కల్పించుట ధర్మము. కూడ తీరని నష్టము వాటిల్లినదని చెప్పక తప్పదు.

—పౌరుడు.

యం. యస్. బీడి.

ఒకసారి పీల్చినా బీడి యందు సువాసన గను నింపుకు.

25 No. M.S. BEEDIES, KALAHASTI 25
USE ALWAYS M.S. BEEDI యం.యస్.బీడి.
యం.యస్.వీరభద్రయ్య —శెట్టి.— బహదూర్‌పేట, కాళహస్తి.
M.S. VEERABADRIAH CHETTY, BAHADURPET, KALAHASTI.
యం.యస్.వీరభద్రయ్య శెట్టి. కాళహస్తి.

ఒకసారి పీల్చినా బీడి యందు సువాసన గమ నింపుడు.

వెంకటగిరి ఎస్టేటులో.

వెలికల్లు కయ్యూరు మునిరెడ్డి అక్రమ జప్తి విషయంలో డిపాజిటు రు 100 లు కట్టుకొన్నారు వెంటనే విచారిస్తారన్నారు దా? తహసీలుదారు వారిని యధాస్థానంలోపెట్టి విచారిస్తే నిజం తేలుతుందా? నాయుడుగారిని ఉత్తరఖండానికి మార్చి విచారించేట్టుంటే మాకు మాసాలకు చాలా గ్రంథాఉంటది! అలాచేయడానికి సెకిండు ప్రిన్సుగారు అనుగ్రహిస్తారా?

◆ ◆ ◆

మాకల్సతాలూకా వాకమళ్ళవారిపాలెం ధూళిపాళ్ల చెంచుసుబ్బయ్య వస్త్రాలు చీరల మద్రివారి నుండి విక్రయించుకోనుండే యినాం భూమిలోని యిజాఫానుపార్టీ కలహాల్లో ఇతరుల మీద ఆధారపడే కర్ణం, యినాందారుకు తెలియకనేదావాకు పంపడం, నోటీసు జారీకాకపోవడం, రయితుకు తెలియకనే డిక్రీఅయి భూములు స్వాధీనం పెట్టుకోవడం, యీ కథావిధానంతో ఎన్నిమార్లు అర్జీలు పెట్టినా వెంకటగిరి ఎస్టేటునే మూగదేముడు పలక్కపోవడం, యిదంతాగూడా సత్పరిపాలనకు నిదర్శన మంటారా?

◆ ◆ ◆

పొదిలి డివిజన్ కలనూతల కర్ణంగారు యింజపర్తి రైతు కంటా నారయ్య కుమారుడికి రు 6 లకు శిస్తు రశీదు యిస్తే చిఠాలో చూడబోతే రు 4-12-0 లు ఉందట. ఇది భగవంతుని మాయగా ఉంటుందని భక్తులనుకుంటున్నారు ఇది మూడవమాటు జరిగిన కేవలమాయా. ఈ కథ రైతు అర్జీపై విచారణ జరుగుచున్నదట పర్యవసానం వెనుక.

◆ ◆ ◆

తిమ్మారెడ్డికండ్రిగ నాయుడుపేటకు మైలులో ఉంది. ఈలాంటి గ్రామాలుకూడ 22 మైళ్లలో ఉండే వెంకటగిరితాలూకాలోచేర్చడం వెంకటగిరి అత్యున్నత పరిపాలన కొకనిదర్శనం. మూరంగా కటంమూలాన చీటికి మాటికి లంచాలబాధ తగ్గిపోయిందనిమాత్రం పాపులు సంతసపడుచున్నారు.

◆ ◆ ◆

వెంకటగిరిఉద్యోగులు, ఉండినా ఊడినా వరమానాలే [illegible] తక్కువ. చపుటూరు రివిన్యూయిన్సుపెక్టరు అక్క [illegible] సంతులు నాటికి స్వస్తి చెప్తుండగానే తనకు [illegible] మున్సిపాలిటి కట్టకట్టుకొని బళ్లలు చక్కగాధాన్యకరదస్లర నాయ్య

మావారు చేయక చేయక రేడో ఒక మేతకూరు కాల్వలాంటిపని ప్రారంభింస్తే దానికి హద్దేదుకదా! జేతగానుద్యోగులు, చేతగాని పరిపాలన ఈశ్వరుడైతే మాత్రం చక్కదిద్దగలడా? 9 గ్రామాలవారు పల్లె ఫిబ్రవరి ఆఖర్ను అమిటిచేసి చక్క చివరకు పాల్యారువారొచ్చి తొవ్వినకాల్వ పూడ్చేరాను ఎస్టేటువారు విచారించి సర్దుబాటు చేస్తామని మానంచేసుం లెక్కపెడుతున్నారు. ఎలెక్షన్లలోపల తీరస్తారా? అంటారు కొనూతిలో ఉండే రైతులు.

—వెంకటగిరివాసి

వెంకటగిరి వార్తలు

వెలికంటి విచారణ

24 తేది రివిన్యూ ఆఫీసరు పురమందిరాన విచారణ ప్రారంభమైంది. పటువారు జలిగాం డ్రాయుడు గారిని పిలిపించి విచారించిరి. 20 తేది పెట్టిన అర్జీలోని విషయాల్లో తనకు సంబంధము లేదనియు డిపాజిటు ఎవరెవ ఎంతెంత కట్టినారని ఆఫీసరు అడిగిరట. డిపాజిటును గూర్చిగాక తహసీలుదారుని వారి అక్రమాల గూర్చి తగిన విధంగా ఋజువు పరచెదమనియు, ఈ విషయములగూర్చి పైవారికి అర్జీలు యివ్వబడి ఉన్నవనియు, విచారించమనియు చెప్పిరట. శేఖర్ స్టైంబార్ అన్నారట. కాని యీ విషయంలో రివిన్యూ ఆఫీసరువారు నిన్న వెలికంటికి పోయి విచారించినట్లు కూడా తెలియుచున్నది. ఇరుపక్షాల సమక్షంలో విచారించిన నిజం తేలును. దీనికి రివిన్యూ ఆఫీసరువారు పూనుకోవలెను. తహసీలుదారుని వారు ప్రతినిమిషం టపునహాలు చుట్టు తిరుగుచున్నారు. దీని పర్యవసానం [illegible] లా అగునేమో! పెద్ద అధి [illegible] కార్ల తప్పులు దొరికిన [illegible] యివ్వం లేకపోతే ఎవరెం [illegible]

కుమారరాజా సాహెబ్ [illegible] గార్లు స్వయంగా విచారిస్తా [illegible] యనట్లు పులింపుచ్చెతారా? [illegible] ఉదాసీనం వహిస్తే ఈ అక్రమ [illegible] ప్రోత్సహిస్తున్నట్టు ప్రజ లనుకొంట [illegible]

—వెం [illegible]

ఫైనాన్సు బిలు

రంగా
ఆయుర్వేద పశు చికిత్సాలయము
టంగుటూరు.
(స్థాపితము 9-1-1936)
పై చికిత్సాలయము టంగుటూరు రైల్వేస్టేషనుకు సమీపమున ట్రంకురోడ్డులో స్థాపించబడి యున్నది. ఇందు అన్ని విధములగు పశువులకు

చందాదారులకు.

కాళహస్తికి సుదర్శన బాలసుబ్బరామరాజు గారిని మా ఏజంటుగా నియమించినారము. చందాలు వారిపరముగా చెల్లించి రశీదు తీసుకొనవలెను. ఏర్పేడు ఫిర్కా వారు గురవారెడ్డి గారి పరముగా చెల్లించవలెను.

చందాలు నిల్వయున్న వారికి వి. పి. లు పంపుచున్నాము. దయయుంచి స్వీకరించవలెను. లేదా మనియార్డరుద్వారా పంపవలెను.

—మేనేజరు.

జమీన్ రైతు
శుక్రవారము.
27—3—36

అస్తమయము.

కాంగ్రెసు వాదులగు తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారి అర్థాంగియు, ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యదర్శియగు బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారి సోదరియునగు సుదర్శనమ్మగారు గత నాల్గు మాసములుగా అనారోగ్యముచే బాధపడుచు 24 తేది సంవత్సరాదినాడు స్వర్గధామమున కేగినదని తెలుప చింతిలుచున్నారము.

ఈమెగారి శాంతి, వినయ, విధేయ, సౌజన్య సౌశీల్యములు రెడ్డికుల భూషణములు. ఈమెగారే కాక యీమె ఆప్త బంధువర్గమంతయు కాంగ్రెసువాదులు త్యాగశీలురు. ఈమె జననవంశము వదాన్యతకు, త్యాగమునకు పుట్టినిల్లు. భర్త జైలునందున్న 1922-23 వత్సరములో ఈమె యొనర్చిన కాంగ్రెసుసేవ అనుపమానము. ఈమెగారు వీధులవెంట తిరిగి ఖద్దరు విక్రయించిన దృశ్యము మరువరానిది. తదాది తన ఆప్త బంధుమిత్ర వర్గము ఖద్దరుదీక్షను వీడజాలకున్నారు. స్త్రీల [...]ను ప్రత్యేకముగ [...] ఈమెగారి కుడి [...] నిర్వహించినదే! [...]ల మహాసభకు [...]రాలుగా నుండి [...]శ్యములే ఆమెగారి [...]చాటగలవు. [...]త్సరములుగా అర [...]సంస్కారము పొంది [...] [...]యైనను కాంగ్రెసుభక్తిని ఖద్దరుసేనను విడనాడలేదు. రాజకీయ[...]

[...]మమునకును, బీహారు బాధితులకును, మరెన్నియో సంస్థలకు ప్రత్యక్ష పరోక్షముల సాయపడుచుండినది.

ఈయమగారి మరణముచే ఆంధ్ర లోకమునకంతకు తీరనిలోటు వాటిల్లినదని చెప్పకతప్పదు.

ఇట్టి సౌజన్యనిధిని గోల్పోయి దుఃఖనిమగ్నులగు ప్రాణపతి రామిరెడ్డిగారి కుటుంబమునకును, సోదరవర్గము చంద్రశేఖరరెడ్డి, గోపాలరెడ్డిగార్ల కుటుంబమునకును మా సానుతాపముల నందిచ్చుచున్నారము. కాంగ్రెసు భక్తురాలు స్వర్గీయ సుదర్శనమ్మగారి పేరు చిరస్మరణముగ నుండునటుల జేయుట ఇరు కుటుంబములవారి ధర్మమని మనవిచేయుచున్నారము.

నీటి తీరువ

ఎస్టేట్లలో జమీందారుని జలాధారములనుండి నీరు తీసుకున్నయెడల నీటి తీరువ యెంత విధింపవలెనను నియమము లేదు. ప్రభుత్వమువారి నీరు జమీందారీల కొసగినయెడల రు 6-4-0 ల తీరువ విధించుచున్నారు.

ఇంతవరకు చట్టములలో యే నియమాలు లేనందున యెవరి కిష్టమువచ్చినట్లు వారు వసూలు చేయుచున్నారు. మెరకలో పల్లపుపాగు చేసిన దానికొక విధముగను, పల్లములో రెండవకారు సాగుచేసిన దానికొక విధముగను ఆరోపించి [illegible] రైతును భయపెట్టి వసూలు చేయుచున్నారు.

నియోజక నిర్ణయము.

హామండు కమిటీవారి సూచనలను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మార్చిరి. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి సిఫార్సు ప్రకారం ఒక్కొక్క రివిన్యూ డివిజనుకు ఒక్కొక్క ప్రతినిధిని నిర్ణయించిరి. రిజర్వుసీటు ఉన్నచోట మాత్రం క్యుములేటివ్ ఓటింగుపద్ధతి ఉండును. హరిజన సీటున్నచోట్ల క్యుములేటివ్ ఓటు నిర్ణయించడంతో పూనా నిర్ణయం ముగిసిపోయింది. డీలిమిటేషన్ కమిటీ వారుగాని, మద్రాసు ప్రభుత్వంగాని, హామండు కమిటీవారుగాని, ఇండియా ప్రభుత్వంగాని యితర మార్పులు సూచిస్తున్నారేగాని, పూనా నిర్ణయభంగాన్ని అందరు యేకంగానే సపోర్టు చేస్తున్నారు.

ఇండియా ప్రభుత్వ సూచనలు—

నెల్లూరు సీట్లు

గూడూరు రివిన్యూ డివిజనుకు	...	1
నెల్లూరు ,,	...	1
కావలి ,,	...	1
కందుకూరు డివిజనుకు జనరలు సీటు		1
హరిజనసీటు		1
జిల్లా అంతకు మహమ్మదీయ సీటు		1
కుల్లు సీట్లు.		6

ఈ సందర్భంలో ఎ. ల్యాం. ఆక్టు సెక్షన్ 3—11 ప్రకారం శిస్తు అను నిర్వచనములో తీర్వ జాస్తి చేరనియెడల వృథాగా తగాదాలు హెచ్చి కోర్టుల పాలగుదురన్న మిషతో ప్రభుత్వమువారు ఆక్టు సవరింప బూనినటులున్నది

ఇందునుగూర్చి కలెక్టర్లు ఆయా జిల్లాలలో ఎక్కడెక్కడ యేయే విధముగా ఆచారము లుండునదియు విచారించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. కావున యీ విషయమై జిల్లా జమీన్ రైతు సంఘములును, రాష్ట్రీయ రైతుసంఘములవా[...]

పన్నులా దో పిల్లా బాబూ ఇవి!!!

యకరాకు రు 80 లు.
వెంకటగిరివారి మడనూరులో
కౌన్సిలధ్యక్షుల పినతండ్రి
గారుగూడ య 1-కి రు 80 లు చెల్లిస్తున్నారు

ఈ పన్నులాగే
తోడేలు
గొర్రెలకు ప్రతినిధియట!!
ఔరా కలి మహిమ!

నూతన ఇనాం బిల్లు.

తే 26 దీన మద్రాసు శాసన సభయందు రివిన్యూ మెంబరుగారిచే ప్రవేశపెట్టబడి సెలక్టు కమిటీకి పంపబడవలెనని తీర్మానింపబడెను. ఆంధ్రరాష్ట్ర జమీన్ రైతు మహాసభవారు ఇనాందారులకు నష్టపరిహారమిచ్చుటను గర్హించి తీర్మానించిరి.

పెరాపాడు ప్రాజెక్టు యిరిగేషన్ బోర్డు

తే 8—3—36 తేదిన కంభాలదిన్నె సమావేశములో నియమింపబడిన ప్రచారకులు యీ క్రింద వివరించిన గ్రామములలో ప్రచారము సలుపుదురు.

మార్చినెల	20, 21 తేదులు	పెరాపాడు
	25 ...	పొట్లపూడూరు,
	26 ...	ఇసుకదామెర్ల
	27 ...	చింతలదివి
	28, 29	కొండాపురము
	30, 31	వెలికండ్ల

సింగరాజు చెంచుసుబ్బరాయుడు,
ప్రెసిడెంటు

ఆంధ్ర వైస్ చాన్సలరు.

ఈ పదవికి 28 తేది నాటికి మూడు నామినేషనులు మాత్రము వచ్చినవట.

1. సి. ఆర్. రెడ్డిగారు
2. వేపా రామేశం పంతులుగారు
3. బి. తిరుమలరావుగారు

ఎలక్షను 28 తేది జరుగును.

నెల్లూరు వార్తలు.

నెల్లూరులో ఒకప్పుడు న్యాయవాద శ్రేష్ఠులుగా నుండి కీర్తిధనాదుల నార్జించిన టి. వి. వెంకట్రామయ్యగారు తే 21 ది మద్రాసులో పరమపదించిరి. వారి జ్ఞాపకార్థము తే 28 ది నెల్లూరులో ఆమంచర్ల కృష్ణరావు పంతులవారి అధ్యక్షతక్రింద పౌరులు సభజరిపి సానుభూతి తీర్మాన మంగీకరించిరి

* * *

నెల్లూరు బజారులోని పట్నం మీరాసాహెబ్ గారి మిల్లు స్టోరులోనున్న, అమర శేషయ్య, కండికట్టు శేషయ్యగారల బట్టల దుకాణములోను చట్టములో బిగించియున్న దేశనాయకుల ఫోటోలలోని భగత్ సింగు ఫోటోమాత్రం తే 25 ది నెల్లూరు పోలీసువారువచ్చి ఆ చట్టములలోని ఫోటోలను విడదీసి తీసుకపోయారు.

* * *

నెల్లూరువారి లక్కీబొమ్మమీద పౌరపోలీసు [illegible], [illegible] లక్కీబొమ్మమీద పార[illegible] కుండా పట్టీకరించడానికి కారణం యేమోకదా? [illegible]

నెల్లూరు ముచ్చట్లు

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగా 20 తేది పొణకంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారిని ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకొన్నారు. ఆరోజు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని ఎన్నికంత గోలాహాలం వడిచింది. కాంగ్రెసు ప్రాముఖ్యం పెరుగుటకి హెచ్చుకొక్కి ఈ పోటాపోటీలు కూడ హెచ్చుతూనే ఉంటాయి. అధ్యక్షులవారు గోపాలరెడ్డిగారిని రామయ్యగారిని రామిరెడ్డిగారిని కార్యదర్శులుగా ఏర్పరచుకొన్నారు. గ్రామగతిని బట్టి మారుతున్న రం ఈ మంత్రిత్వం అవోన్యమిత్రత్వంగా నే కథ నడుపుతారంటారు. దానితర్వాతం గోదావరిఫలం చూచిన జ్యోతిశ్శాస్త్రజ్ఞులు.

* * *

డాక్టరు అబ్దుల్ సలాంగారి యొక్క లోకల్ బోర్డు మెంబరుపదవి మార్చి 18తో పరిసమాప్తమైంది. సాహెబ్‌గారు తిరుగి నామినేటెడ్ సభ్యులుగా రావడానికి చర్చారు. ఈమాటు డాక్టరుగారే వదలుకున్నారో ప్రెసిడెంటుగారే సిఫారసు చేయలేదో అది చిదంబర రహస్యం. ఖాన్‌బహాదరు గారంతటివారితో పోటీచేసి తలమునకలైనందుకు యిది ప్రాయశ్చిత్తమేమోఅని మేమనుకోవడానికేం ఆక్షేపణ?

* * *

గతపర్యాయం మందుల టెండర్ల సందర్భంలో పుచ్చలపల్లి వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారి అధ్యక్షతన జరిగే మంగళవారమునాడు బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారి స్వయంపరిశీలనముందని మాలెకొండారెడ్డిగారు జిల్లాబోర్డు భవనం ఘనుతెగిన పాఠ్యాంట్లు ఉపన్యాసం కొట్టడమూలాన సభ్యులు, డాక్టర్లు వాదలిపోయ్యారు. అది మొదలు డ్రగ్ స్టోరు వారు మట్టించినా మానిక్యం క్రింద అంగీకరించాలట. లేకపోతే డాక్టర్లను తెచ్చి ఉన్నారట స్టోరువారు ఉద్యోగం ఊడుతుందో, శ్రీహరికోటకు ట్రాన్సుఫరు అవుతుందోనన్న భయంతో డాక్టర్లు స్టోరువారు ఏ పేరుతో పంపితేనో ఆవస్తువు కాకపోయినా అదేపేరుగా భావించి మందుల్లో వేసి మహామ్మారికేసి రోగుల నాంచుల్లో పోస్తున్నారట రోగంపోయినా పోకున్నా.

* * *

ఈ మధ్య ఒక ఆసుపత్రికి కొన్ని మందు డబ్బులు చిరుమతైనాయి. పైపై పనుల గొప్పేసరికి మాయల ఫక్కీరు మంత్రోదకం వల్ల కాబోలు కొన్ని దినములు మాయమైనాయట. స్వార్థపరత యిప్పటి నించి [illegible] శాస్త్రకారుడు. ఈ డ్రగ్‌స్టోర్సు ఎవరికి సంబంధించిందో కొంచెం పరిశీలిస్తే బాగుంటుంది. డి. యం. ఓ. రెడ్డిగారు అనవసర అపోహాలకు కారణం గాకుండా

* * *

ఈ విషయాన్ని ద్వేషంతో విమర్శించడం కాదు; నిజమైన ఫలితం ప్రజలు పొందడంలేదనే పరితాపంతోనే!

* * *

తక్కువ వడ్డీ వల్ల నరోకవోట అప్పుతీసుంటారేమోనని ఆలోచించవలసుంది నిజమేమో!

* * *

గూడూరు ఆత్మకూరు పంచాయితీల ఎలెక్షన్లలో గతపర్యాయము రంగుపెట్టెలు ప్రవేశపెట్టారు ఈ మాటు జిల్లాబోర్డు ఎలెక్షన్లలోను తక్కిన మేజరు పంచాయితీ ఎలెక్షన్లన్నిటిలోను ఏల ప్రవేశపెట్టకూడదో?

* * *

నెల్లూరుజిల్లా ఎలెక్షను ఆపీసరుగా గతపర్యాయము ఉళ్లపాలెం, మాలూరుపేట గొర్రెల్లి ఓటర్ల విషయంలో అత్యంత శ్లాఘాపాత్రంగా పనిచేసి హైకోర్టువారిచే యనిపించి "స్వతంత్రపత్రికారాజముచే" సంపాదకీయమున స్థానము పొందిన శ్రీ గజపతినాయుడుగారినే ప్రభుత్వమువారు నియామకం చేయడం నోచుకొచ్చిన నెల్లూరు ప్రజల అదృష్టానికి తగినట్లేనది. ఒక పర్లీసు మీటింగైనా పెట్టి ప్రొటెస్టుచేస్తే బాగుండును సామరేది!

* * *

జిల్లాబోర్డువారిచ్చిన అప్పు లక్షరూపాయల మీద సగానికి వడ్డీ తగ్గించమని కోరడానికంటే దారి ప్రభుత్వారు, ఆ తగ్గించమనే మాను మేలు తిరిగితం 9 వేలనుండి ఏల తగ్గించుకోగూడదు?

* * *

నెల్లూరు పవర్ అండ్ లైటుకంపెనీవారి శాఖా నెల్లూరులో, హెడ్ఆఫీసు మద్రాసులో, డైరెక్టర్లు మీటింగు మద్రాసులో, ఇంతవరకు లెక్కలు ఆడిటు కాలేదు. జిల్లాబోర్డుపక్షాన డైరెక్టర్లుగా నియమించిన ప్రెసిడెంటు, వైస్ప్రెసిడెంటుగారు ఒక మీటింగుకైనా హాజరైనారో లేదో అనుమానం. తక్కిన పెట్టుబడిదార్లకు గతవత్సరం డివిడెంటు ఏం వస్తుందో తెలియదు. ఈ యాజమాన్యంలో ముందుగా వడ్డీమాత్రం తగ్గించమంటే మా మెంబర్లు తలలూపులాడించడం ఎవరికి సాధ్యమౌ పోతుందనే కథతో నే కాబోలు! వెల్లయగారు, విశ్వనాథరావుగారు కనిగిరిరెడ్డిగార్లు యీవిషయం గట్టిగా తక్కిన మెంబర్ల బుర్ర కెక్కించాలె?

* * *

ఎలెక్ట్రిక్ కంపెని మేనేజరు రంగస్వామిరెడ్డిగారింట లైట్లు ఉదయం 8 గంటలవరకు వెల్గుతూనే పగలుదీటిల [illegible] రెడ్డిగారి యేలా కాపటం మూలాన్నా [illegible] తెలంమన్నా?

* * *

ఎండలబాధ మిక్కుటమైంది. పెద్దవాళ్ళే వీధుల్లో నడవటానికి భయపడి పోతుంటే, ఎలిమెంటరీ స్కూల్సుపిల్లల మాత్రం మిడి ఎండల్లో కాళ్లు బొబ్బలుపోతూ పరుగెత్తించడం, మా మునిసిపల్ కమీషనరుగారి కరుణార్ద్రహృదయానికి నిదర్శనం గాబోలు?

* * *

మొన్న విద్యాశాఖమంత్రి బుచ్చిరెడ్డిపాళెం విజిట్ చేయడం, హైస్కూలు భవనగ్రాంటు కోసరమని తెలుస్తుంది. ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటిస్తే అందరికి సంతోషమే ఇదిగూడా ఎలక్షన్ ఎత్తంటారు ప్రతిపక్షం. ఎలాగైతేనేం లాభం కలిగింతే ప్రధానం.

* * *

గుంటూరు ఉపాధ్యక్షత

కొందరు సభవదలుట.

చంద్రమౌళిగారి విరంకుశం.

అవుదు రామిరెడ్డిగారిని ఉపాధ్యక్షులుగా సివిల్ బోర్డువారు నిర్ణయించిరి. ఆనిర్ణయాన్ని పునః పరిశీలన చేయవలెనని కొందరు కోరిరి. సివిల్ బోర్డువారు 25 తేది ఉదయం 9 గంటలకు రాదు వట్లును తర్వాత ఉపాధ్యక్ష ఎన్నిక జరుపునట్లును నిర్ణయించియుండిరి. టం. ప్రకాశంపంతులుగారు తక్క గంటకు జిల్లా కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు చంద్రమౌళిగారికి ఉత్తరం వ్రాసిరట జిల్లా బోర్డు సమావేశం 26 వ గాని 28 కి గాని మార్చవలెనని. వారు దానిని త్రోసిపుచ్చి బోర్డు సమావేశం జరుపన్నారు.

తర్వాత జిల్లాబోర్డుసభ 26 తేది 9 గంటలకు పాతూరు సుబ్బయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నికను మరువాయిదా వేయమని కొల్లి సత్యనారాయణచౌదరిగారు కోరిరి. సభాయించలేదని అధ్యక్షులు త్రోసిపుచ్చిరి

సభనుండి కొల్లి సత్యనారాయణచౌదరిగారు మరి 6 గురును వెడలిపోయిరి.

తర్వాత ఉపాధ్యక్షులుగా అవుదు రామిరెడ్డిగారిని ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకొనిరి.

చంద్రమౌళిగారు సివిల్‌బోర్డువారి ఆదేశాల తిరస్కరించడం వారి మామూలు ధోరణిలో చేరినదే! కాంగ్రెసులో చీలికలుకల్ల నిర్వాదం సమంజసంగా లేదు.

బొబ్బిలి ప్రయాణం

ప్రధానమంత్రి బొబ్బిలి రాజాగారు యింగ్లాండు వెళ్లుటకు ప్రభుత్వం అనుమతించింది. వీరు లేనికాలంలో వీరిపని తక్కిన మంత్రులు నిర్వహించేటట్టున్నా రాజాగారు విదేశంలో ఉన్నకాలం రాజీనామాగా అంగీకరించి తిరుగా వీరు [illegible] చ్చిన వెంటనే వీరే ఈ యుద్యోగాన్ని నిర్వహించేట్టునూ, ఏర్పాటట.

రాజాగారు ఏప్రేలు 9 తేది వెళ్లుచున్నారు విదేశయాత్ర.

వరాథవయ్యపాళెం మీటింగు

నెల్లూరుజిల్లా జ॥ రై॥ స॥ కమిటీ మీటింగు 28-2-36 తేది వెంకటగిరిలో జరిగినప్పుడు మార్చి 29 తేది జరుగా మాధవయ్యపాళెంలో కమిటీమీటింగు

నెల్లూరు జిల్లా జమీన్ రైతులకు.

తీర్వాజాస్తి ఫసల్ జాస్తి విషయములలో జమీన్‌దారీలలో ఒక్కొకచోట ఒక్కొకవిధముగ జమీందార్లు నీటి శిస్తు వసూలుచేయుచున్నారు. చట్టములో నిర్ణయములేదు. కావున నీటి తీరువ విషయమునైనను ఒక నిర్ణయమేటును చట్టములో సవరించుట అవసరము. ఇందు విషయమై మన జిల్లా పక్షమున ఒకవిజ్ఞప్తి ప్రభుత్వమునకు పంపదలచియున్నది. కాబట్టి, వెంకటగిరి, పాయూరు, పెదపరని, మండి, వగైరా జమీందారీలలో మెట్టలో మాగాణి సాగుకు యెంత తీరువనూలు చేయుచున్నారు, మాగాణిలో రెండవ కారుకు యెంత వసూలుచేయుచున్నారు ఆయా గ్రామాల ఆచారములను వెంటనే యీ క్రింది అడ్రసుకు తెలుప ప్రార్థన.

ప్రెసిడెంటు.

నెల్లూరు జిల్లా జమీన్ రైతు సంఘం

నెల్లూరు. 27—3—36.

ఓటర్లకు హెచ్చరిక

నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు ఎన్నికలును, శాసనసభల ఎన్నికలును ముందు జరుగనున్నవి. మార్చి ఆఖరుతో సంవత్సరాంతమగు మునిసిపాలిటీ యింటి పన్నులు వగైరాలు మార్చి 31 తేది లోపలను, ల్యాండు రివిన్యూ వగైరా పన్నులు జూన్ 30 తేది లోపలను పూర్తిగా చెల్లించిన వారిని ఓటరు లీస్టులందు చేర్చెదరు లేనివారిని చేర్చరు.

కావున కాంగ్రెసువారు తగిన విధమున ప్రచురణచేసి ఓటర్ల కండ్లు తెరిపించుట విధియని మనవి చేయుచున్నాము.

బుచ్చి

గొల్లపూడి సీతారామ శాస్త్రిగారు అమృతమా బుచ్చిరెడ్డిపాళెం దయచేశారు. వినయాశీలత పోషణ భృతికి. ఏలాంటి జితేంద్రియుడికి యీ తగలాటం తప్పదంటేను గా! తిరువణ్ణామలై, పాండిచ్చేరిలాంటి ఆశ్రమాల్లో కూడా సంపన్న గృహస్థులైన బాలలకు అగ్రస్థానం ఉందంటే యిక తక్కిన సంగతి చెప్పాలె. మాగోపాలయ్య బ్రదరు చంద్రశేఖర రెడ్డిగారు రు 200 లు, బెజవాడ వెంకటకృష్ణారెడ్డిగారు రు 100 లు [illegible] రించారు. శేలూరు సుబ్బరామిరెడ్డిగారిని తో [illegible] కౌన్సిలు అధ్యక్షులైన రామచంద్రారెడ్డిగారి [illegible]

ఆంధ్రరాష్ట్ర జమీఁ ర్యెతు మహాసభ.

22 వేది శ్రీకాకుళంలో.

మూడవ ఆంధ్ర రాష్ట్ర జమీఁ ర్యెతు మహాసభ శ్రీ రాజకృష్ణ ఫిలేటుగారందు జరిగెను. స్వాగతసంఘాధ్యక్షులు పట్టాభి వ్యాయమందిర రావుగారు ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షోపన్యాస సారాంశము

Xతి ఏడు పదేళ్లకొకమాఱుగా ధరలు తిర్గుట వలన ర్యెతులకాలక్ష్యంగిపోయిన ధరలు హెచ్చు సూచనలు కన్పించుకొన్నవి. పరిస్థితి వర్ణమలు లేక అనేకప్రదేశములలో ర్యెతు దెబ్బతీసిపోవుట వలన ర్యెతుల కష్టములు వర్ణనాతీతమును ముఖ్యముగ Xజాము జిల్లా కొక్కిలి తాలూకా, పర్లాకిమిడి పోరంపేట తాలూకాలలో కొన్ని ప్రదేశములలో పంటలు బొత్తుగా దెబ్బతీసిపోయినవి. మదరాష్ట్రమున ప్రతియేటను దేశమాఁనో యిటుల ర్యెతు దెబ్బతీసిపోవుట పరిపాటియైనది. Xతి పరిస్థితిలోను రాజుల పీనుగయందు ఔమ కేవలి తాదేవమాడినది. యీమాటు Xంజాము, శ్రీకాకుళం మరికొన్ని తావులపై దృష్టివర్తించి.

Xంజాం కిఱవు.

Xజాంములో కిఱవు నివారణార్థై యింతి వరకు ఎంచిన్నములు గానించబడిన పనులు చాల స్వల్పమైనవి. పీటిలలో ప్రజలకు చెప్పుకొనదగిన ప్రయోజనము కలుగజాలదు. కిఱవు నివారణము గాని నివారణార్థై వచ్చిపడిన జమీందారుల అనేక దారిద్ర్యవ్ పనులను కాదనివెయ్యరాదని వార్తాపత్రికలు వెరబ్బిచాయి. కాని బోర్డు ప్రస్తుత పరిస్థితులను మాత్రమే బట్టికాని భవిష్యత్తులను దూరదృష్టి ఎందు ప్రదేశములమాఁదు తలపెట్టిన వాస్తవమునకు ద్రవ్యములో పాల్గొన వలసిన భాగమును ఖర్చుపెట్టకుండుట శోచనీయము. కిల్లా బోర్డు వారు పెద్దపెద్ద రోడ్లపనులను, సీటి పనులను తల పెట్టిరి. గొప్ప గ్రాంటులను పొందిరి. [illegible] లు మాత్రము చాలవనిపించినది. [illegible] స్నవి. [illegible] యిస్తామను మాటలు చాలకపోయినవి. [illegible] యిస్తామను మాటలు చాలకపోయినవి. [illegible] ధులు మాత్రము చాలవనిపించినది. [illegible] స్న

నెల్లూరుజిల్లా వ్యవసాయ కూలీల సంఘము

పై సంఘము 8-3-36 తేదీన నెల్లూరునందు జరిగిన రెవ హరిజన మహాసభయందు ఏర్పాటు చేయబడినది. ఇందు ముఖ్యోద్దేశము పైభాగము హరిజనులే సభ్యులు. విద్యమంతల నిర్మూలించు టకు సరియైన న్యాయమైన ఆరోగ్యకరమగు జీవ నానికి అవసరమైన దినకూలి వెలజీతము సేద్య గాండ్లకు కూలీలను సంపాదించుటకు యీ సంఘ ము శాంతిపద్ధతులతో పాటుపడును. యీ సంఘ ముయొక్క కార్యస్థానము నెల్లూరు. సభ్యత్వము [illegible] సంవత్సరానికి రు 0-1-0 వ తున ప్రతి సభ్యుడు చెల్లించవలెను. మొన్న ఎన్నుకోబడిన సంఘము, కార్యనిర్వాహకులు 3 సంవత్సరముల కాలము పనిచేయుదురు రైతు సంఘములు రైతు రక్షణ సంఘములు, జమీందార్ల ఇనాందార్ల సంఘములు ఫ్యాక్టరీ మిల్లు జయమానుల సంఘ ములు యీ దేశమునందలి అవసరమని అంగీక రించు వారందరు కూలీల సంరక్షణ ప్రయత్న ములు కూడ అవసరమని అంగీకరింపవలెను. ఎవరి బాధను వారు మామకో ఎవలసివచ్చిన యీ కాల మున ఒక గొప్ప సంఘముయొక్క భాగోగులను విచారించి పాటుపడవలసి యున్నదని తోచియే పై సంఘస్థాపనకు పూనికొంటిమి.

పై సంఘమునకు జాతియమతక్యములతోను, రాజకీయములతోను, ఆస్తిక నాస్తిక సమస్యలతో ఎన్నికలతోను పూర్తిసంబంధ ముండదు. [illegible]యొక్క స్వాతంత్ర్యముకొరకు యీ సంఘ [illegible] పాటుపడును నిర్మాణకార్య ముగ కూలీలహక్కులను సంరక్షించుటకై పరిశ్ర మించును ప్రభుత్వమునకుగాని, ప్రజలకుగాని, కాంగ్రెసువంటి సర్వసామాన్యమైన గొప్ప ప్రజాసంస్థలకుగాని కూలీలహక్కులనుగూర్చి అవసరము బట్టి తెలిపి కలసి సహాయము పొందును.

రైతులేగాని లేక జమీందారీగాని వ్యవసా య కూలీలందరు హరిజనులయినను కాకున్నను తమ కష్టనిష్ఠూరములను పై సంఘమునకు దెలుప గలరని కోరుచున్నాము.

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య
జిల్లావ్యవసాయ కూలీలసంఘాధ్యక్షులు.

కోడూరుపాటి రోడ్డు

గత 18 తేది పత్రికలో వ్రాతమూదాను వా టిలోకొన్ని సత్యేతరములని మనవి చేస్తున్నాను.

వైస్ ప్రెసిడెంటుగారి అన్న కుమారునికి యిచ్చిన దుహిత పుచ్చలపల్లి సుబ్బరామిరెడ్డిగారి కుమార్తెకాదు. కవిరెడ్డి ఆదిశేషారెడ్డిగారి కుమార్తె అయితే సుబ్బరామిరెడ్డిగారు పెంచి పెద్దచేసి విద్యాబుద్ధులు గఱపి వివాహం చేశారు. యీ బం ధుత్వంతో కోడూరు పాటిదారి కంకరవేయ లేదు. మొదట కంట్రాక్టర్యొక్క యిచ్చెటప్పుడే మాటపట్లు కంట్రాక్టర్యొక్క కోడూరుపాడు రెండుచోట్లు, పలిపాడు రెండుచోట్ల, [illegible]

చీకటి జమీన్దార్ తలతంపర ముఠా

రైతుల సభ.

శ్రీమాన్ దివాకర పట్నాయకు గారి రాక.

(స్వకీయ విలేఖరి)

గంజాంజిల్లా ఉత్కళ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులైన శ్రీమాన్ దివాకర పట్నాయకు మహాశయులు చీకటి తాలూకా ప్రాముఖ్యమైన రైతుల 15 మందితో తే 8-3-36 ది, ఆదివారము నాడు చీకటి కోటనుండి ప య న మై, చీకటి ఎస్టేటుయందలి సంచారము గావిస్తూ, కోళోతియా, కోటలింగి, పితాతొళి, పాత్రపురం, జయంతిపురం, తెంతులియా, సవరదేవుపేట మొదలగు ప్రాముఖ్య స్థలములలో రైతు మహా సభలుగావిస్తూ యీ ముఠాకు విచ్చేయు తలతంపర గ్రామవాసులగు శ్రీయుతు లు లావణ్యమహాపాత్రాయి, ముంకు బంగారి గార్లు శ్రద్ధవహించి వారిని తగువిధముగా సన్మానించి భోజనవసతులు యేర్పాటు గావించిరి.

సా యిం త్రం 4 ఘం॥ లకు శ్రీ పట్నాయకు మహాశయులకు పూల మాలాంకృతులుగా చేసి సంకీర్తనలతో ఊరేగింపు గావిస్తూ సభాస్థలికి గొని పోయి సభకు ముఠాయందంతటనుండి యే కాకుండా, పై ప్రాంతములనుండి కూడా అనేకమంది ముఖ్యులు వచ్చి యుండిరి. సభకు శ్రీ ప ట్నా య కు మహాశయులు అధ్యక్షులుగా యెన్ను కొనబడి, [illegible] ఎస్టేటు క్లిష్ట పరిస్థితులు, రాజావారి అక్రమచర్యలు, చీకటి [illegible] రాజావారి దురవస్థ లు గూర్చి [illegible] దేశములో చెలరేగు

కనిగిరి చిత్రవార్తలు

నిర్మొగమాటి

విశ్వవాక్య పరిపాలనా దీక్షాపర తంత్రాళి దాన చియట వెంకయ్యగారు కక్కిన విషయా ల్లో తంత్రదీక్ష పాలించడం కాకపోగాని సర్వో ద్యోగ నిర్వాణంలో మాత్రం అనుసరించాడా కొంచ పనిగింతే! ఆభిమానంతో చెప్పే మాట నాయనా!

*　*　*

కనిగిరి రెడ్డిగారు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ రిజి స్ట్రారుకార్యానికి ప్రయత్న ప్రచారం చేసి నిజాగాదని బల్లిపల్లి పోస్టాఫీసులో తెలిసింది.

*　*　*

రెడ్డిజస్టీసు పార్టీలో ఛైర్మన్గా లీనమైనాడ నేది అబద్ధం కాని అపోహయంలో ఇదమిద్ధం అని తేల్చుకోలేకున్నారు. తెలిసిది కాంగ్రెసు మైత్రీలో చేవ్రాలు చేసినిలిస్తే జయాన్నిగూర్చి సం దేహంలేదు. మరొక పురుషుకేడీ ప్రజాపక్షంలో చేరడానికి.

16-3-36 తేదీన గంజాం జిల్లాలో ఆమదాల వలస అన్నదాన స మా జ ము వా రి ప్రథమ వార్షికోత్సవము జరిగెను యీ సందర్భమున బీదలకు అన్నదానము గావించబడెను. బ్రహ్మశ్రీ భాస్కరభట్లు వెంకటరమణమూర్తిగా రధ్యక్షత న సభజరిగి అందు శ్రీయుతులు మురపాక సింహాచలం భాగవతార్ గారు, పురిజాల వెంకట స్వారావుదాసుగారును అన్నదానమును గూర్చి ఉపన్యసించిరి.

చున్న రైతుద్యమము రైతుల కర్తవ్యము గూర్చియు గంభీర దీర్ఘోపన్యాసము షుమారు 2 ఘం॥ ల కాలము ఓఢ్ర భాషలో యొసగ శ్రీయుత గాతు లచ్చన్నగారు తెలుగులోకి తర్జుమా చేసిరి. చీకటితాలూకా ప్రతినిధుల మహా సభకు యీ ముఠానుండి 10 మంది సభ్యులు ఎన్నుకొనబడిరి. శ్రీ యు త గాతు లచ్చన్నగారి అంత్యోపన్యాసము తో సభ సమాప్తమయ్యెను.

జిల్లాబోర్డు—ఓటర్సు లిస్టు

నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు ఓటర్సులీస్టు చాలా గ్రామాల్లో అప్పుడే తయారు అయినది. ఓటర్లకు తెలియకనే యీ కథ జరిగిపోవుచున్నది. కరణాల యిష్ట ప్రకారం వ్రాసిస్తున్నారు. ఓటర్లు వెం టనే మేల్కొని తమ తమ పేర్లు చేరిన వా లేవా చూచుకోవలెను. యీలిస్టు తయారు అయిన వెంటనే ముద్రించి ఆక్షేపణ ప్రకటింతురు. ఆ మహాపుణ్య కాలం దాటిపోకుండ వేయికండ్లతో చూస్తుండాలె.

చిత్తూరు కాంగ్రేసు ఎన్నికలు.

చిత్తూరు జిల్లా కాంగ్రెసు ఎన్నికల విషయమై జిల్లా కాంగ్రెసు సెక్రటరి వరదాచారిగారు జిల్లాలో అన్నిప్రాంతాల ఆయా ఫిర్కాలకు ఎన్నికోద్యోగుల నియమించి ఎన్నికలు జరిపారు గాని కాళహస్తి ఫిర్కాకుమాత్రం ఉద్యోగిని గాని, తేదిగాని నిర్ణయించకనే యితర ఫిర్కాల ఎన్నికలజరిపిరి. ఈ అయుక్త కార్యంవల్ల ఇచ్చట పౌరులు అసంతృప్తి కలిగియున్నారు ఇంతకు ముందు కాంగ్రెసు డెలిగేట్ల విషయంలోకూడా సత్యాగ్రహీల బదులు తమ యిష్టంవచ్చినట్లు ప్రక టించారు. అప్పుడు మా తాలూకా సెక్రటరి గారితంమీద ప్రశ్నింపగా జవాబుచెప్పకనే ముగ్గురు అయ్యంగార్లను నిర్ణయించి అపోహల కల్పించిరి. స్వార్థపరులగు కాంగ్రెసువాదులు స్వార్థపరులగు జస్టీసు వారికంటే ఉపద్రవకారు లగుదురన్న పెద్దలవాక్యం సార్థకమగుచున్నది. ఇకముందైనా యిట్టి అనవసర నిందల కవకాశ మివ్వరని నా యాశయం.

—సత్యాగ్రహి.

ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సు కంపెనీ (లిమిటెడ్)

మచిలీపట్టణము.

గమనింపుడు! మొదటి పది సంవత్సరముల అభివృద్ధి గమనింపుడు!!

ప్రీమియము ఆదాయము	...	...	రు 4,62,000
భీమానిధి ...	...	...	రు 11,50,000
అమలులోనున్న వ్యాపారము	...	...	రు 1,00,00,000

(పది కోట్లు)

తిక్కన జయంతి
ఖాంతంలో

రసాభాస పర్వం.

(ప్రేక్షకుడు)

21 తేది సాయంత్రం పురమందిరాన తిక్కన జయంతి వర్ధమాన సమాజంవారి యాజమాన్యాన జరిగింది వైభవంగా. అధ్యక్షులు అనంతపుర న్యాయవాది, శాసనసభ్యులు జే. రామేశ్వరరావు గారు. యితర పౌరప్రముఖులంతా వర్ధ్యాయ న్యాయవాద, న్యాయాధికార్యులతో సహా. అధ్యక్షుల తొలిపలుకు వినయ గంభీరంగా యం. జే. పంట్ గారి ఉపన్యాసంలాగా ఉందని శ్రోతలంతా ఆనందించారు. కవి బ్రహ్మ సంస్కృతాంధ్ర వారి పండితులు దేశకాలంలో పాలగ్రామం తోటి వృద్ధులు చేయదగదని మైలపడి ఉందని వారి ధ్యాస గారు ధాండవులు.

నిర్భయత్వానికి సాక్షి భారతపద్య పఠన మాత్రమే అయితే విశ్వనాథ శాస్త్రులంతటి కవి సమానులే గారు! శ్రీ పాదలక్ష్మీ పతి శాస్త్రులవారి విసర్జితాగుండె తిక్కన పంచమ వేదాన్ని గూర్చి అన్ని భారతరసాల దిగ్రావి గజ్జెన త్రేరాయి. ఔను! సబ్జెక్టు తీసుకుంటే అలా స్తుతిచెయ్యాలి. కవిబ్రహ్మ అభిమాన దైవమైన హరిహరనాథుని దేవాలయం నెల్లూరులో తిరునాళ్ళ కాలగర్భంలో లీనమైందని పవని యానికి ఉపన్యాసకుని స్వభావ రాలేదని కోటా! పాల్గొని ఉన్నట్టు ఆ యాత్రకు విశ్వాస ఉంచలో శ్రైపదెట్టింది శాస్త్రులవారు చిత్రన. అంతలో ఆ సంస్కృతోపన్యాసం గూడ కాకుండా అంతంలో దివ్యంత పాత్రధారి యుడేనట్లి తెలుగుపద్యాలు, సంస్కృతశ్లోకం చదివి రసాభాసం పట్టించినట్టుంది. మధ్య మధ్య వలో శ్రుతులు, అభినయాలు కేసరి కృష్ణమూర్తిగారి నాటక పాత్రాన్ని జ్ఞప్తికి తెచ్చాయి.

తర్వాత తిక్కన్న రామిరెడ్డిగారు తమ్ము దర్పంతో వ్యాఖ్యానించి తమతండ్రి లక్ష్మినారాయణ రెడ్డిగారి స్మరణార్థం బహూకరింపనెంచిన రు 116 లు. ప్రథమ బహుమానం సింహపురి ఆడపడుచు కవిలెక, స్థానిక, కంచనపల్లి కనకమ్మగారికి బహూకరించి చరితార్థులైనారు. రెడ్డిగారు యీ రు 116 లు బహుమానం శాశ్వతధనంగా ఏర్పాటుచేస్తానని శేఖరాయము సత్కార్యం! "కవితాకన్యకు నాగుడు కవిజనుడు ఘట్టుదాది" అన్నారు పూర్వులు. అలా గే కనకమ్మగారి కవిత్వానికి ఆమెగారి సహాధ్యాయి అవధానిగారు గౌరవం ఆమెగారి పుణ్యనిశేషం. ఈ సందర్భంలో కనకమ్మగారు రచించిన పుస్తకాల అవధానిగారి ఎదవదలో లాభం కోట్ల నష్టమే చెల్లింది ఆడిట్ చేసిన లెక్కల బట్టి తెలిస్తే, కాకినాడ "హిందూ సుందరి" పత్రికా సంపాదకురాలు శ్రీ మతి త్రిపురి చిట్టెమ్మ గారి స్వర్గోపన్యాసం చక్కని స్పష్టమైన ఉచిత ... [illegible]

మోపాడు ప్రాజెక్టు
యిరిగేషన్ బోర్డు.

మోపాడు ప్రాజెక్టు యిరిగేషన్ బోర్డు 8—8—1936 తేదిన కనిగిరి తాలూకా కంభాల దిన్నె గ్రామములో బోర్డు ప్రెసిడెంటు శంగరాజు చెంచుసుబ్బరాయుడుగారి యాజమాన్యమున సభ జరుపబడి యీ క్రింది విషయములు తీర్మానింపబడెను. మోపాడు ప్రాజెక్టులోని నీరును ప్రతి సంవత్సరం జూలై నెలలో వదల వలసినట్లును, నీరు 12 అడుగులకు పైగానున్న జూలై నె 1 ది ననున్నూ, అంతకు తక్కువగానున్న జూలై 15 తేదిననున్నూ, తూము ఎత్తి వలసినట్లును, నీరు ఎంతవున్నప్పటికిని, జూలై 15 తేది లోపల కాల్వ పోసుకోనుటకు నీరువదల వలసినట్లును, తీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడెను. గవర్నమెంటువారు అక్టోబరునుండి 4½ మాసము నీరువిడుదల చలపెట్టుట రైతులకు నష్టము కలిగించునదనియు, రైతు సౌకర్యమునకు విరుద్ధముగా అక్టోబరులోనే నీరు వదలుపట్ల, ఆనీరును వుపయోగించుకొనక మెట్టపైర్లు చేసి కొనునట్లును తీర్మానింపబడెను. మొదటికారు సాగక రెండవకారు సాగుకాలమప్పటికి ప్రాజెక్టు చెరువునిండి అలుగుపారునప్పుడు మాత్రము రెండవ కారుకు నీరు కోరవలసినట్లును, మిగత కాలంలో నీరు రెండవకారుకు కోరకుండునట్లును, తీర్మానింపబడినది. ప్రాజెక్టురైతు సహాయార్థమై పిల్లా పేరునకు ఆనకట్ట కట్టి ఆనీరును వుపయోగించునట్లును, నీరు సక్రమముగా పారుటకుగాను ఆయా తూము ప్రస్తుత పారుదల విస్తీర్ణము ననుసరించి గేజీనిర్ణయించి ఆగేజీప్రకారం లష్కరులు వారికి సంబంధించిన తూములను నిర్ణయప్రకారం ఎత్తునటుల కట్టుదిట్టములు చేయవలసినట్లు డి పి డబ్లువారిని కోరుచు తీర్మానములు అంగీకరింపబడెను. బొట్లగూడూరు కాల్వకు గేజి కోరబడెను. జమీన్ రైతు పత్రికకు బోర్డువారు సంవత్సరం 1 కి రు 12-0-0 లు, తమ తీర్మానములు దగ్గరాలు ప్రచురించు చున్నందులకు, యిచ్చునటుల తీర్మానింపబడెను. ఈప్రాజెక్టుమనస్థితిని చక్కగా రైతులకు తెలియపరచి తన్నివారణోపాయము ను బోధించుటకుగాను యీక్రిందివారలు ప్రచారకులుగా [illegible] ఎన్నుకొనబడిరి.

(1) శంగరాజు చెంచు సుబ్బరాయుడు (ప్రెసిడెంటు) (2) తూమాటి వెంకటప్పనాయుడు (వైస్ ప్రెసిడెంటు) (3) తుర్లపాటి రఘునాయ్య (4) వేదగిరి వెంకయ్య (సెక్రటరీలు) (5) భట్టురు శెట్టి వెంకయ్య (6) తోట కొండపనాయుడు.

యీనెల తే 20 ది నుండి పైరు ప్రచారము చేయవలసినటుల గూడ తీర్మానింపబడెను.

(సం) వేదగిరి వెంకయ్య.

సెక్రటరి

కాకినాడ సుబ్బారావుగారికి సభలో పై సన్మానపత్రికతో దర్భ పద్దె కనకమ్మగారు కవిత్వాభినయాదికం అలంకరించి చంద్రశేఖర విలాసాన్ని జ్ఞప్తికి తెచ్చారు. ఆ వంతియాక్షరాల ... [illegible]

8-వ పేజీ తరువాయి

ను. అసలు ఈ చట్టమునకు మూలకారణమైన ప్రొఫెసరుగారి "ఈ హెచ్చింపునకు జమీందారులకు అవకాశం ఇవ్వడంవల్ల క్రమమయినపని చెయ్యలేకపోయావని, రైతులకు అపారమైనహాని కలుగజేస్తున్నావని భయపడుతున్నా"నని సందేహిస్తూనే యీసెక్షను ప్రవేశపెట్టేరు కాను సభా సభ్యులలో చాలామంది ఇందుకు వ్యతిరేకంగా తీవ్రమైనట్టి ఘాటయినట్టి అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చేరు. ఒక మెంబరుగారు "జమీందారు గవర్నమెంటువారు శిస్తులు హెచ్చుచేస్తున్నారంటే అట్టి హెచ్చురాబడి ప్రజల క్షేమంకోసం ప్రజల కొరకు గవర్నమెంటు ఖర్చు పెట్టడానికి అవకాశంగల ధనం, ఇప్పుడు మీరు ఇవ్వబోతున్న శిస్తు హెచ్చింపు అట్టిది కాదు. అది ఒక ప్రత్యేకతిగవారి స్వంత వినియోగంకొరకు వినియోగపడుతుందిగాని ప్రజాక్షేమాని కెంతమాత్రం ఉపకరించదు. అట్టికి బీదప్రజల వద్దవున్న దబ్బును గుంజి వీరిచేతులలో పెట్టడం ఎట్టిన్యాయం?" అని ప్రశ్నించేరు. ఇంకొకరు ఈక్లాజును తీసివేయమని "కోరుతూ "ఇందువల్ల బీదలవద్దనుండి వారి కున్న కొద్దిలోను కొంతభాగమును లాగివేసి ధనమును సరిగా వెచ్చించడం తెలియని తనకు పీలయినన్ని రీతుల దుర్వినియోగం చేసేవారి కివ్వడం జరుగుతుంది" అన్నారు.

ప్రతివారుకూడా హెచ్చింపుకు అవకాశం ఇవ్వకూడదనే అభిప్రాయపడ్డారు. కాని చివరకు జమీందారు లకేసరికి అంగరు మొగమోటపడి శిస్తుల హెచ్చింపునకు అనుమతి ఇచ్చేసేరు.

రీ సెటిల్ మెంటు పద్ధతులు

గవర్నమెంటు రీసెటిల్ మెంటులలో జరిపే అన్ని పద్ధతులకు కూడా ఈ అధ్యాయంలో అవకాశం ఏర్పరచేరు. జమీందారు తనస్వంత ఖర్చు మీద భూమియొక్క రాబడి హెచ్చుటకు అవకాశం కల్పించినప్పుడు, నీటివాగులు కొత్తగా కల్పించినప్పుడు వృద్ధిచేసినప్పుడు, గవర్నమెంటువారు జమీందారుమీద క్రొత్తపన్ను ఏదయినా వేసినప్పుడు, లేదా ఏటిప్రవాహం మారినందువల్ల గాని మరియితర కారణంవల్ల గాని భూములసారం హెచ్చినప్పుడు రైతుల శిస్తులను హెచ్చించడానికి ఈ అధ్యాయంలో అవకాశం ఏర్పరచేరు. దినుసురూపముగా వసూలు అవుతూవున్న శిస్తును నగదులోనికి మార్చడానికి అవకాశం కల్పించేరు.

సెటిల్మెంటు 11 వ అధ్యాయము

పై చెప్పినవి కాక ఏదైన ఉపద్రవకరమయిన కారణాలు వుండి ప్రజలకు తీరని భంగం కలుగుతుందని తోచినప్పుడు, జమీందారులు వసూలు చేస్తూవున్న అక్రమమయిన పన్నులు భరించలేక రైతులు తిరుగుబాటు చేయడానికి సిద్ధపడినప్పుడు, గవర్నమెంటువారు జోక్యంకలుగజేసుకొని జమీందారుకు రైతులకు ఇదివరకు వున్న అన్ని ఖరారులనుకూడ లక్ష్యపెట్టక తమకు యుక్తమున్యాయము అని తోచిన శిస్తును నిర్ణయించడానికి ఒక అధికారం ఈ అధ్యాయంక్రింద గవర్నమెంటువారు పొందేరు.

1102 సంవత్సరపు పెర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు నాటినుండి కూడా కొందరు జమీందారు అక్రమమయిన పద్ధతులను ఉపయోగించి శిస్తు హెచ్చుచేసి వేసేరని గవర్నమెంటువారు, న్యాయ బోర్డువారు కూడా తెలుసుకున్నారు. న్యాయంగా ఆలోచిస్తే నేటివే పెర్మనెంటు సెటిల్ మెంటు వరకుల ప్రకారం తమకున్న అధికారం వినియోగించి ఈ అక్రమమైన శిస్తులను తగ్గించి వేయవలసిన బాధ్యత గవర్నమెంటు వారిపైవుండెను. గవర్నమెంటు ఆ బాధ్యతను గుర్తించేరు కాని ఏ కారణంచేతనో తమ విధిని చేయుడానికి సాహసించలేక పోయినారు. తమ అంతరాత్మ మాత్రం వారిని బాధించి వుండవచ్చును. అందుచేత తమరు నిష్పక్షమున పొందకుండా ఒకప్పుడు రైతులే ఈఅక్రమ శిస్తుల భారమును వొయ్యలేక మొరపెట్టుకున్నప్పుడుగాని, తిరుగుబాటుకు సిద్ధపడినప్పుడు గాని, మధ్యవర్తులుగా వుండి ఈ అక్రమమును నివారించి రైతులకు న్యాయముచేయుటకు ఉద్దేశింపబడినది. కాని కీ లు క్రమముగావున్న ఇమిందారీలలోని యీ అక్రమశిస్తులతో సరిపోల్చి చూచుటకు గాను యీ అధ్యాయము ఉద్దేశింపబడలేదని పోర్చ్పుగారి ప్రసంగంవల్లనే స్పష్టం అవుతుంది. వర్లాకిమిడి ఎస్టేటులో ఈ అధ్యాయం ఎట్లు విపరీతంగాను అన్యాయంగాను ఆయుధం జరుపబడుతున్నదో ముందు వ్యాసంలో తెలియచేస్తాను.

To join as subscribers
for 'Sunday Times'
'Ananda Vikatan'
Please apply to—
M. A. RAJAGOPAL RAO,
Trunk Road, Nellore

నకలు మందును చూచి మోసపోకుడు.
40 సం॥లుగా ప్రఖ్యాతి జెందినది. కేవలము బాధసాధని.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

నెల్లూరు జిల్లా 6వ హరిజన మహాసభ

తీర్మానములు

ఈ నెల 8 తేదీ: నెల్లూరు పురమందిరాన జరిగిన 6వ హరిజన మహాసభయందు క్రింది తీర్మానములు గావింపబడెను.

(1) కాంగ్రెసు లక్ష్యమునందు కలిగి తీర్మానాను సారంగా ప్రకటింపబడిన కనీసపు హక్కులు రాలవనియు, నిర్బంధముకొని జేసింపే జనులు, చిన్న రైతులు ఎక్కువ సంఖ్యాకులవారుగాను వారి దేశములలోనే అన్ని అధికారములు ఉండి, దేశంలో విద్యార్థిని ఉన్నత్తి జేసి కార్య ప్రాశస్త్యము వ్యాపారాలు వస్త్రాలు ప్రభుత్వం చేయు దేనుకొని అందలి ఫలితములను కల్పించే ప్రజలకే అందజేయవలెననియు, (2) నెల్లూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారు హరిజన కాంగ్రెసు సెన్సుకొని సందులకు అభినందనలనుండి యు (8) పూనిసిపాలిటీ మున్సిపాలిటీలలో హరిజనులు జిల్లా కాంగ్రెసు యొక్క సాలీల సంరక్షణ సంఘములకు కృతజ్ఞత తెలుపుచున్న, (4) జిల్లా బోర్డు సభ్యులు, గోదావరి, కొట్టిమోక్కల మంగాయమ్మ, కమలాదేవి, కృష్ణాపాయి, అరుణ మరణములకు సంతాపము తెలుపుచున్న, (5) జిల్లా స్వదేశ సాలీల సంఘమును యేర్పరచుచు, (6) జిల్లాబోర్డు పాఠశాలలలో హరిజన విద్యార్థులకు వుచిత విద్య ద్వారా నియ, (7) ప్రభుత్వమువారు నాకరి 100 కి 10 వంతులు హరిజనుల కివ్వవలెన

కర్షకులు కలెక్టరును దర్శించుట

పాట్నా జిల్లాలోని వివిధ ప్రదేశములనుండి కర్షకులు 1000 మంది జిల్లా కలెక్టరుగారిని 25 తేది దర్శించి తమ యిబ్బందుల గురించి నివేదించిరి. కలెక్టరుగారు వారములలో శాంతముగా సంప్రతించిరి మర్లుటారి కాలువ శిస్తులు తగ్గించ బడవలెననియు, జమీందారులు అక్రమ పన్నులు వసూలు చేయుటకు నిషేధింపబడవలెననియు నీటి సౌకర్యములు ఎక్కువగా కలుగజేయబడవలెననియు కర్షకులు తెలుపుకొనిరి గయ, ముజఫర్ పూరు, పాట్నా జిల్లాల కర్షకులు అందరు కలసి శాసనసభకరకు వెళ్లి తమ కష్టముల నివేదించెదరనియు తెలియుచున్నది

నియు, (8) పిచ్చుకంతలు రద్దు చేయబడవలెననియు, (9) శాసనసభలకు మించకూడదనియు, (10) నేషనల్ కాంగ్రెసు సం॥ 1 కి 30 రోజులు జీతముతో సెలవు యివ్వవలెననియు, (11) నేషనల్ కాంగ్రెసు 8 తరగతులు పెట్టబడియుండవలెననియు (12) వినతాలి రెండుమూడులుండవలెననియు (13) రిజర్వుసీటువున్న నియోజకవర్గము పోయందు కమిటీవారు సూచించిన క్యుమ్యులేటివ్ వోటింగు పద్ధతి పూనా ప్యాక్టుకు విరుద్ధముగానున్నదనియు, (14) అప్పటప్పట హిందువులు కావించిన దుర్న్యయములను గూర్చి అంబేద్కరుగారి హృదయావేదనతో సభవారు యేకీభవించుచున్నారనియు తీర్మానములు గావించబడెను.

స్టేటుకౌన్సిలు ఎలెక్షను

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు

స్టేటుకౌన్సిలు ఎలెక్షను వచ్చే జనవరిలో జరగును. మద్రాసు రాజధాని 4 సీట్లుకుగాను 3 సీట్లకు కాంగ్రెసు పార్లమెంటరీ బోర్డు వారు అభ్యర్థుల నిర్ణయించినట్లు సమాచారం.

(1) రామదాసు పంతులుగారు-వీరు పూర్వం స్టేటుకౌన్సిలులో స్వరాజ్యపార్టీ నాయకులుగా వుండి లాహోరు కాంగ్రెసు ఆదేశ ప్రకారం రాజీనామా యిచ్చిన రైతు శ్రేయోభిలాషి.

(2) కొల్లెంగిరి గౌండర్ గారు- వీరు కోయంబత్తూరు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు ప్రస్తుతం స్టేటు కౌన్సిలు మెంబరుగా కూడా వున్నారు.

(3) నారాయణదాసు గిరిధర దాసుగారు- మద్రాసు సాహుకారులు.

తిరుమల్లూరు పేట్లి సిపార్సు చేశార టారు. 4 గో అభ్యర్థి దొరకలేదు కాబోలు!

1934 వ సంవత్సరమున మోటారు కార్లు తయారుచేయు ఆరు గొప్పదేశములలో 3,647,299 కార్లు నిర్మించిరనియు, అమెరికా మాత్రము 2,778,789 కార్లను తయారు గావించెననియు తెలియుచున్నది.

* * *

మాస్కోలో ఒక స్త్రీకి నలుగురు కవల పిల్లలు పుట్టిరి.

ఇండియాలో_ విద్యాహీనత.

ఇంగ్లాండు మొదలగు ఇతర దేశములలోను ఇండియాలోను చదువు కొన్నవారి సంఖ్య జేకలనున్నదియు క్రింది పట్టికవలన తెలియగలదు.

100-కి చదువువచ్చినవారు.

	పురుషులు.	స్త్రీలు.
ఇంగ్లాండు	94	91
అమెరికా	96	94
జపాను	98	96
డెన్మార్కు	100	100
జర్మనీ	100	100
ఇండియా	7	$1\frac{1}{4}$

	జనసంఖ్య.	ప్రాథమిక పాఠశాలలు.
అమెరికా	10 కోట్లు	817000
ఇంగ్లండు	5 ,,	86000
జపాను	$6\frac{1}{2}$,,	176000
ఇండియా	35 ,,	206000

ప్రాథమిక విద్యకొరకు ఖర్చుపెట్టుచున్న సొమ్ము ఒక మనుష్యునకు.

అమెరికా	రు 16—4—0
ఇంగ్లండు	9—0—0
డెన్మార్కు	17—5—0
జపాను	7—0—0
ఇండియా	0—3—0

31-3-36 క్రొత్తహాలులో మంగళవారం మొదలు

శ్రీలక్ష్మీఫిలిం కంపెనీవారిచే ప్రఖ్యాతి వహించిన బొంబాయి ఫిలిం సిటీ స్టూడియోలో తయారైన

నాట్యకళా ప్రపూర్ణమగు మేటి తెలుగుటాకీ.

ద్రౌపది మానసంరక్షణం

కడుపు చీల్చు హాస్యములు! రసవంతమగు నాట్యములు!!

భారతీయ నాగరికత సాటు భరత నాట్యములు.

శ్రీమతి రాగిణీదేవిగారి యొక్కయు, గోపీనాథుల భరత నాట్యములను చూడండి.

ఇక నటీనటులు! టాగోరు కవిచే భారత దేశమునందు నటకాగ్రేసర చక్రవర్తి యనిపేరుగన్న శ్రీయుత

డి. రాఘవాచార్యులు —దుర్యోధన.

బంధా కనకలింగేశ్వరరావు —శ్రీకృష్ణ.

పారుపల్లి సుబ్బారావు —ధర్మరాజు

వి. వి. సుబ్బారావు —భీమ.

దైతా గోపాలం —విదుర.

మాయాబజారు..... లంకాదహనము, రామాయణం, పాదుకాపట్టాభిషేకము

24 తేది మద్రాసు బెజవాడలలో

31 తేది నెల్లూరు కొత్త హాలులో

ఏలూరు, గుంటూరు, సికిందరాబాద్. మొదలగు పట్టణములలో

లక్ష్మీ ఫిలిమ్సు వారి

నవరస భరితమగు ప్రఖ్యాతమైన

తెనుగు టాకీ

ద్రౌపతి మాన సంరక్షణము

శ్రీ వైలవరం కంపెనీ పాటలతో చేర్చబడిన గొప్ప చలన చిత్రము.

ప్రఖ్యాతిగాంచిన బొంబాయి ఫిలింసిటీ స్టూడియోలో అద్భుతమైన

సెట్టింగులతో తయారైనది.

పారుపల్లి సుబ్బారావుగారు - ధర్మరాజ

